
TUNUS ÜLKE RAPORU

Mart 2012

Yönetici Özeti

- Arap baharının başlangıç noktası olan Tunus'da, ayaklanmaların ülke ekonomisine maliyeti GSYH'nin yüzde 5,2'sine yani 2 milyar dolar civarında olduğu tahmin edilmektedir.
- AT Kearney 2011 Global Perakende Gelişim Endeksine göre Tunus yatırım yapılabilir ülke sıralamasında 19.konumdadır.
- Tüketicilerin yabancı markalara ilgisi bölge ülkelere kıyasla yüksek.
- AVM mağazacılığı ülke genelinde ön plandadır.
- Gümrük mevzuatındaki belirsizlik ve bürokratik yapı perakendeciler için bir tehdit unsurudur.

İçerik

1-Ülke Profili ve Makro Ekonomik Bakış

2-Sosyo-Ekonomik ve Demografik Yapı

3-Perakende Pazarına Genel Bakış

4-Dış Ticaret

5-İnsan Kaynakları Uygulamaları

6-Finansal Yapı ve Dinamikleri

Coğrafi Konum ve Özellikleri-1

Tunus 163,610 km²'lik yüz ölçümü ile dünyanın en geniş 92. ülkesidir.

KONUMU

- Tunus Cumhuriyeti , Kuzey Afrika'da, Akdeniz'e kıyısı olan batısında Cezayir, doğusunda Libya ve Akdeniz, Kuzeyinde de Akdeniz yer alır. Ülkenin güney kısmını Büyük Sahra Çölü kaplar.

KOMŞU ÜLKELER

- Cezayir 965 km, Libya 459 km

ÖNEMLİ ŞEHİRLER

- Başkenti Tunus şehridir.
- Önemli şehirler: Kayravan, Sus, Sefakis, Aryana, Binzart, Ettadhamen.

Coğrafi Konum ve Özellikleri-2

UÇUŞ SÜRESİ - GMT

- İstanbul Tunus arası 2 saat 40 dakikalık bir uçuş süresi bulunmaktadır.
- GMT'den 1 saat ileridir. TR'ye göre 1 saat geridedir.

FİZİKİ YAPI

- Tunus, fiziki yapısı itibariyle üç bölgeye ayrılır. Kuzey bölgesi, Sahil bölgesi ve Güney bölgesi.
- Kuzey bölgesi, Atlas Dağlarının Akdeniz kıyısı boyunca uzanımı olan iki dağ şeridinin bulunduğu bölgedir.
- Sahil bölgesi, ülkenin Tunus şehri güneyindeki kıyı bölgesini içine alan Suse, Sifakis ve Kayrevan şehirlerinin bulunduğu bölgedir.
- Güney bölgesi 34'üncü enlem dairesinden güneye geçince Gabes Körfezinin çerçevelediği geniş Cafara ve Nefta ovalarından ve Büyük Sahraya ulaşan düzlük arazilerden meydana gelir. Buraya step ve çöl bölgesi de denilmektedir. Rakım 200 m'nin altındadır.
- Yaklaşık 1200 km uzunluğundaki Tunus kıyıları genelde düzdür. Gabes Körfezinde gelgit olayı oldukça önemlidir. Deniz yükselmesi iki metreyi bulur. Akdeniz'de en yüksek gelgit olayı burada olur. Ülkenin önemli nehirleri Mecorda ve Miliare'dir.

İklim Özellikleri

- Tunus'ta Akdeniz iklimi hüküm sürer.
- Yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve bölgeye göre az veya çok yağışlıdır.
- Yağmurlar sonbahar ortasında başlar ve ilkbaharın ortasına kadar devam eder.
- Güneye inildikçe yağmurlar azalır ve iklim düzensizleşir. Kışın sıcaklık 0°C altına düşmez. Yazın 40°C 'ye kadar çıkar.
- Sıcaklık denizin etkisine bağlı olarak değişir ve kıyılar iç kesimlere göre daha serindir. Kuzeyde yıllık yağış ortalaması 610 mm civarındadır.
- Tunus ve Bizerte çevresindeyse 500 mm dolaylarındadır. Yağışlar düzensiz olup, seneden seneye farklılık gösterir.

Coğrafi Konum ve Özellikleri-3

Resmi Dil:	Arapça ve Fransızca resmi dil olarak kullanılmaktadır.
Ticari Dil:	Arapça, Fransızca, İtalyanca ve Berberice yaygın kullanılıyor.
Din:	Müslüman %98, Hristiyan %1, Musevi ve diğer %1
Para Birimi:	Tunus Dinarı ülke içerisinde geçerli olan resmi para birimidir.

Resmi Tatil Günleri

Bağımsızlık Günü	20 Mart
Martyr's day	9 Nisan
İşçi Bayramı	1 Mayıs
Cumhuriyet Günü	25 Temmuz
Kadınlar Günü	13 Ağustos

Dini tatillerin zamanları ay takvimine göre değişiklik göstermektedir

Aid Esseghir (ElFitr)

Aid el Kebir (Elldha)

Ras el Am El Hijri

Mouled

Siyasi Yapı ve Özellikleri

Yönetim Biçimi	Anayasal hükümlere göre, Tunus bağımsız ve egemen bir devlet olup, devletin dini İslam, dili Arapça, yönetim şekli Cumhuriyettir. Anayasada “laiklik” ifadesine yer verilmemekle birlikte, din ve devlet işlerinin birbirinden ayrı tutulmasına büyük özen gösterilmekte, keza Anayasal hükümlerle siyasi partilerin temel ilkelerinin, amaçlarının, faaliyetlerinin ve programlarının din, dil, ırk, cinsiyet ve bölge unsurlarına dayandırılması yasaklanmaktadır.
Genel Yapı	23 ille, 246 ilçeye ayrılır
Siyasi Yapının Oluşumu	956 yılında Tunus bağımsızlığını kazandı. Bağımsızlığını kazandıktan sonra Tunus Cumhuriyetini ilan eden Burgiba, ilk Tunus Cumhurbaşkanı oldu. Birçok reformlar yaparak laik eğilimli bir rejim kurdu.
Devlet Başkanı	Aralık 2011 tarihinden beri Moncef Marzouki görevdedir.
Başbakan	Beji Caid el Sebsi

Ekonomik Görünüm

- Tunus'ta halkın pahalılık isyanı 23 yıllık lideri devirdi. Cumhurbaşkanı Zeynel Abidin Bin Ali Tunus'u terketti. Bazı akrabaları tutuklandı.
- Tunus ekonomisi tarım, madencilik, enerji ve imalat sektörleriyle gelişen bir ekonomidir. Gıda ürünleri ithalatta önemli bir yer tutmakla birlikte ülke, başta zeytinyağı olmak üzere önemli bir tarım ürünleri ihracatçısıdır.
- Ülkede petrol ve gaz üretilmektedir. İmalat sektöründe ise, tekstil ve deri ürünleri en önemli ihraç kalemlerini oluşturmaktadır.
- Tunus iç pazarının küçük olduğu düşünüldüğünde Tunus'un AB, Orta Doğu ve Kuzey Afrika'daki daha büyük pazarlara giriş imkanını da yatırımcılara sunduğu görülmektedir. AB ile arasındaki Ortaklık Anlaşması, Avrupa pazarına girişte sanayi ürünlerinde gümrüksüz giriş imkanı sağlamaktadır.
- Tunus Ulusal İstatistik Enstitüsünün (INS) verilerine göre, ocak ayında halk ayaklanmasıyla devrilen Devlet Başkanı Ben Ali rejiminin ardından ülkenin turizm gelirinin azalmasının etkisiyle gayri safi yurtiçi hasıla (GSYH) yılın ilk çeyreğinde çeyrek bazda yüzde 7,8 oranında daraldı. Ülkenin GSYH'si ilk çeyrekte yıllık bazda ise yüzde 3,3 geriledi. Ülke ekonomisi, geçen yılın son çeyreğinde çeyrek bazda yüzde 1,6 oranında büyüme kaydetmişti. INS'nin verilerine göre, yılın ilk üç ayında imalat sanayi yüzde 4,6, hizmetler sektörü yüzde 6,1, ulaştırma sektörü ise yüzde 18,5 geriledi.

İşsizlik, yolsuzluk, bölgesel eşitsizlik gibi sorunlar yaşayan Tunus'ta, ekonomistler gelecekte umutlu. Bunun nedeni, Bin Ali'nin ülkeyi terk etmek zorunda kalması ile, yolsuzluk ve klan ekonomisinin sona erecek olması. "Yolsuzluk olmasaydı Tunus ekonomisi yüzde 10 büyürdü" diyen ekonomist Ben Hammouda'ya göre, Tunus sokaklarını dolduran iyimserlik ülkenin yeniden ayağa kalkmasına yardımcı olacak.

Tunus'un Dünya Ekonomisindeki Konumu

Tunus 100 Milyar USD' lik GSYİH' si ile dünyada en büyük 70. ekonomisine sahiptir.

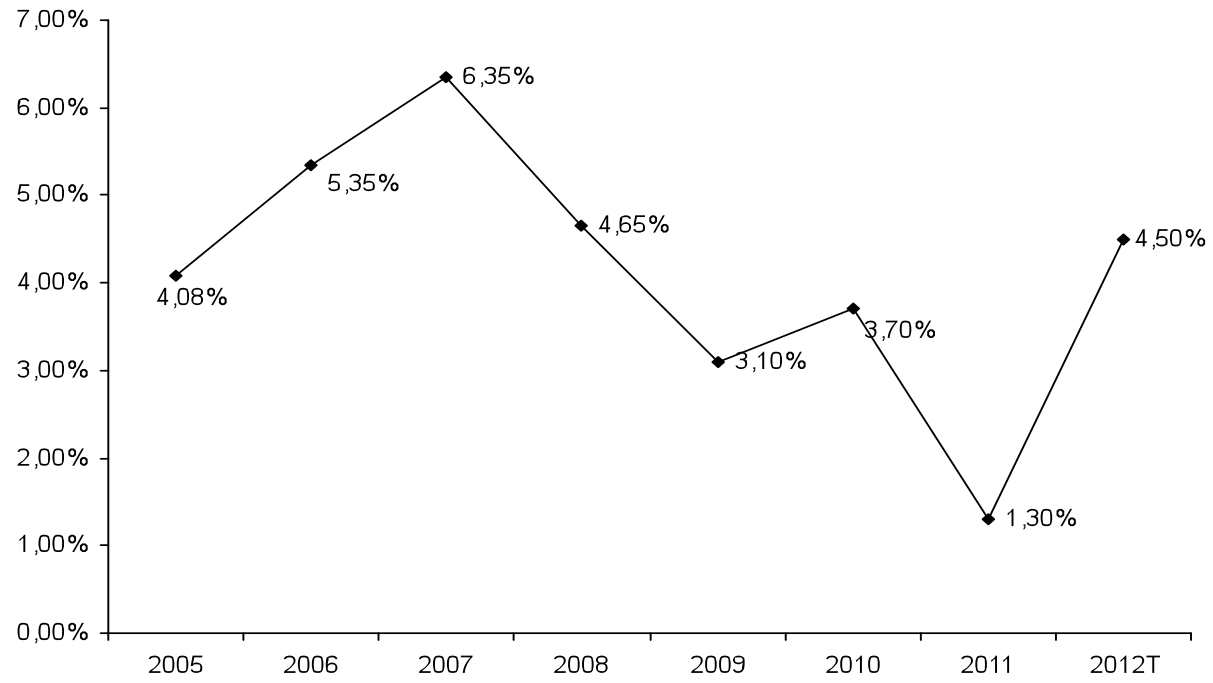
GSYİH Sıralaması (Mio USD)* – 2011

DS	ÜLKELER	GSYİH
6	Almanya	2.940.000
7	Rusya	2.223.000
17	Türkiye	960.500
20	İran	818.700
23	Suudi Arabistan	622.000
27	Mısır	497.800
39	Yunanistan	318.100
40	Ukrayna	305.200
48	Romanya	254.200
51	Birleşik Arap Emirlikleri	246.800
54	Kazakistan	196.400
58	Fas	151.400
61	Beyaz Rusya	131.200
66	İrak	113.400
67	Suriye	107.400
71	Tunus	100.000
72	Bulgaristan	96.780
73	Azerbaycan	90.790
74	Libya	90.570
79	Hırvatistan	78.090
87	Lübnan	59.370
89	Litvanya	56.590
101	Türkmenistan	36.900
103	Ürdün	34.530
115	Arnavutluk	23.960
118	Kıbrıs	23.190
121	Gürcistan	22.440
125	Makedonya	20.000
144	Kosova	11.970

CIA The World Fact Book

GSYİH' deki Gelişim

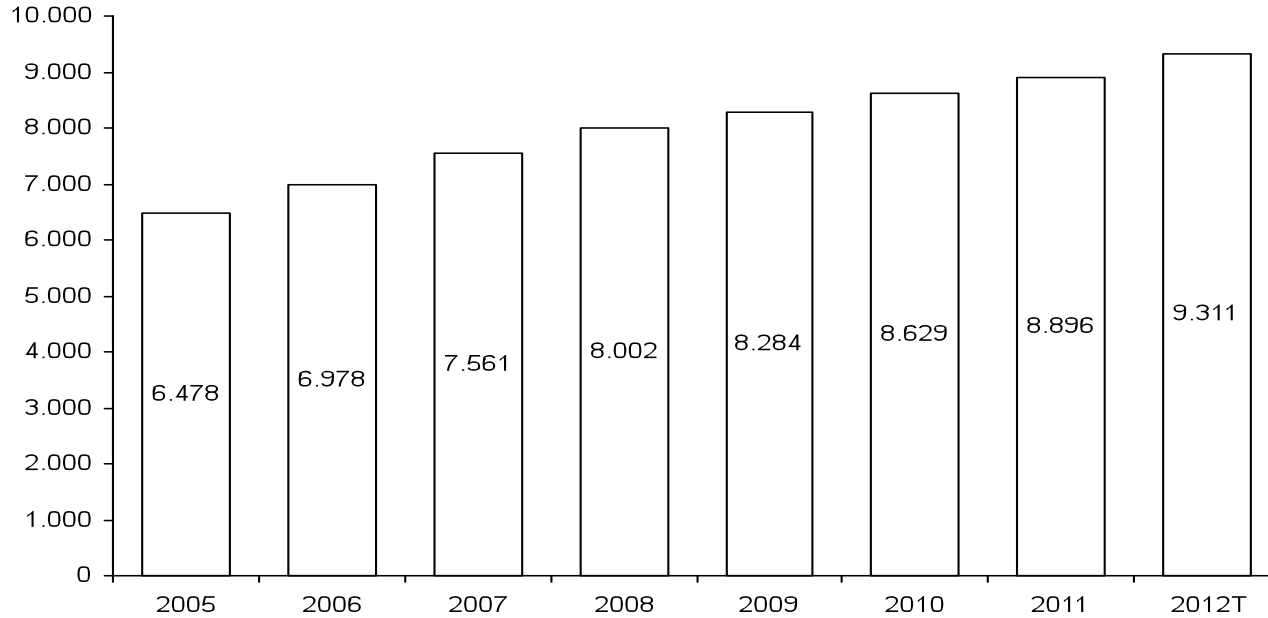
GSYİH' deki Artış Hızı

Kişi Başı Milli Gelirde Gelişim

Tunus bölgedeki diğerk ülkeler gibi petrol zengini olmaması sebebiyle ekonomisi orta sınıf üstüne kurulu ve bu sebeple ekonomik gelişimleri nispeten düşük fakat istikrarlıdır. Arap Baharının başlangıç noktası olan Tunus'ta orta sınıfın sosyal haklar ve yönetim şeklinin değişimi için isyanlar başlamıştır. Ekonomistlerin beklentisi Arap Baharının getirdiğı ekonomik külfetin Tunus ekonomisi üstünde çok etkili olmayacaktır.

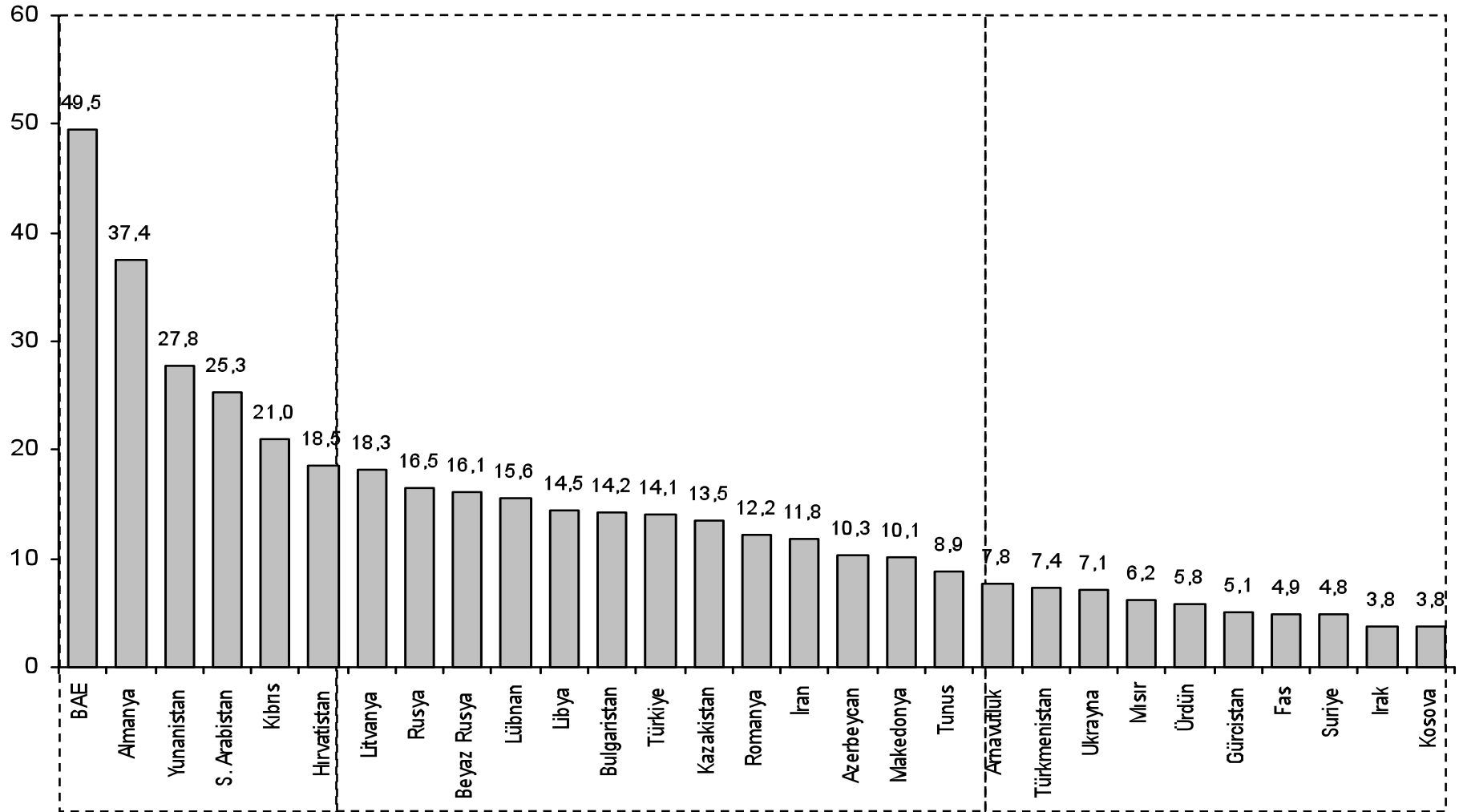
Kişi Başı Milli Gelir - USD (Satın Alma Paritesi)

Kişi Başı Milli Gelirde Dünyadaki Konumu

Tunus 2011 yılında 8.896 USD'lik kişi başı milli gelir ile Hedef Pazarlarda tüketim açısından en zengin 18. ülke konumundadır.

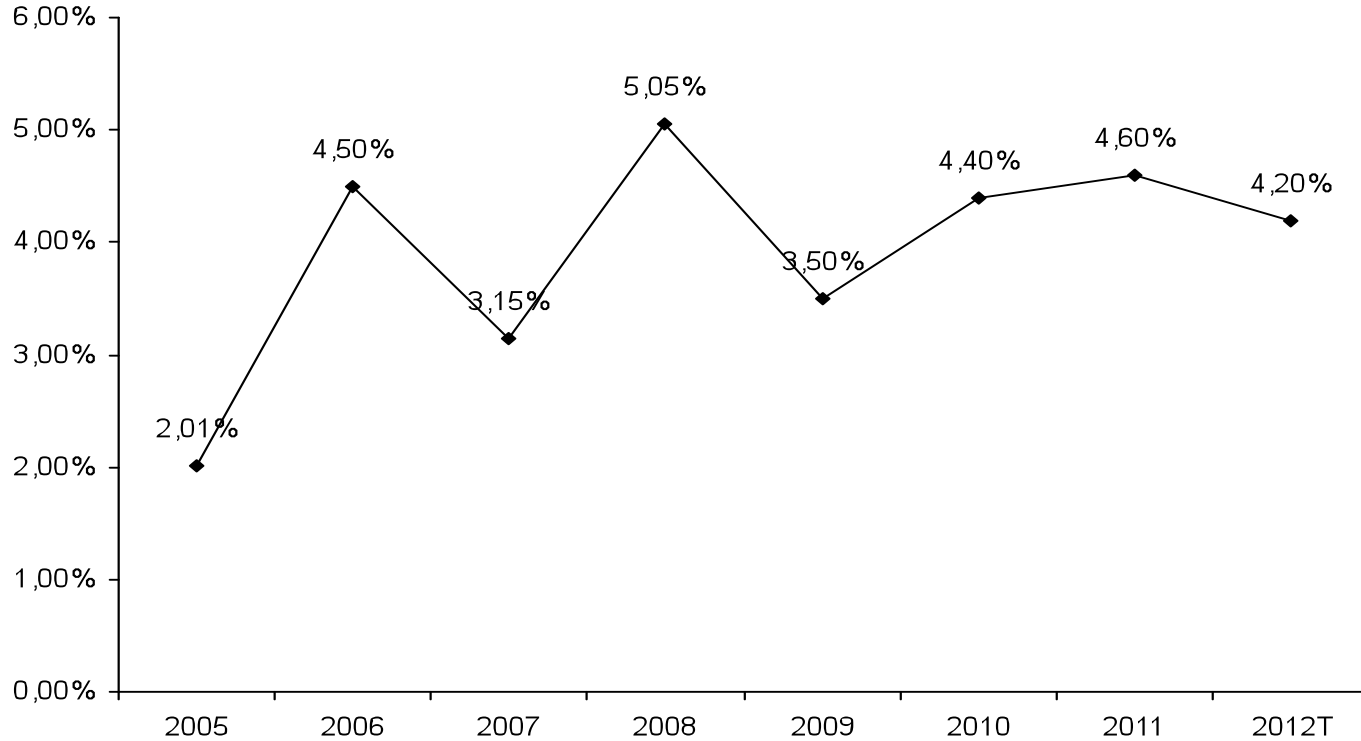
Kişi Başı GSYİH (Bin \$)

Enflasyon

Fiyat liberalizasyonunun, güçlü iç talebin, yükselen ücretlerin ve temel gıda ürünlerine verilen yardımların azalması sonucu fiyatlarda meydana gelen baskıya rağmen, hükümet uyguladığı sıkı para politikası ve denk bütçe sistemi sayesinde 2011 yılı enflasyonu % 4,6 seviyesinde gerçekleşmiştir. Rekabet koşulları ve verimlilikteki sürekli iyileşme de enflasyonun kontrol edilebilmesine katkı sağlamaktadır.

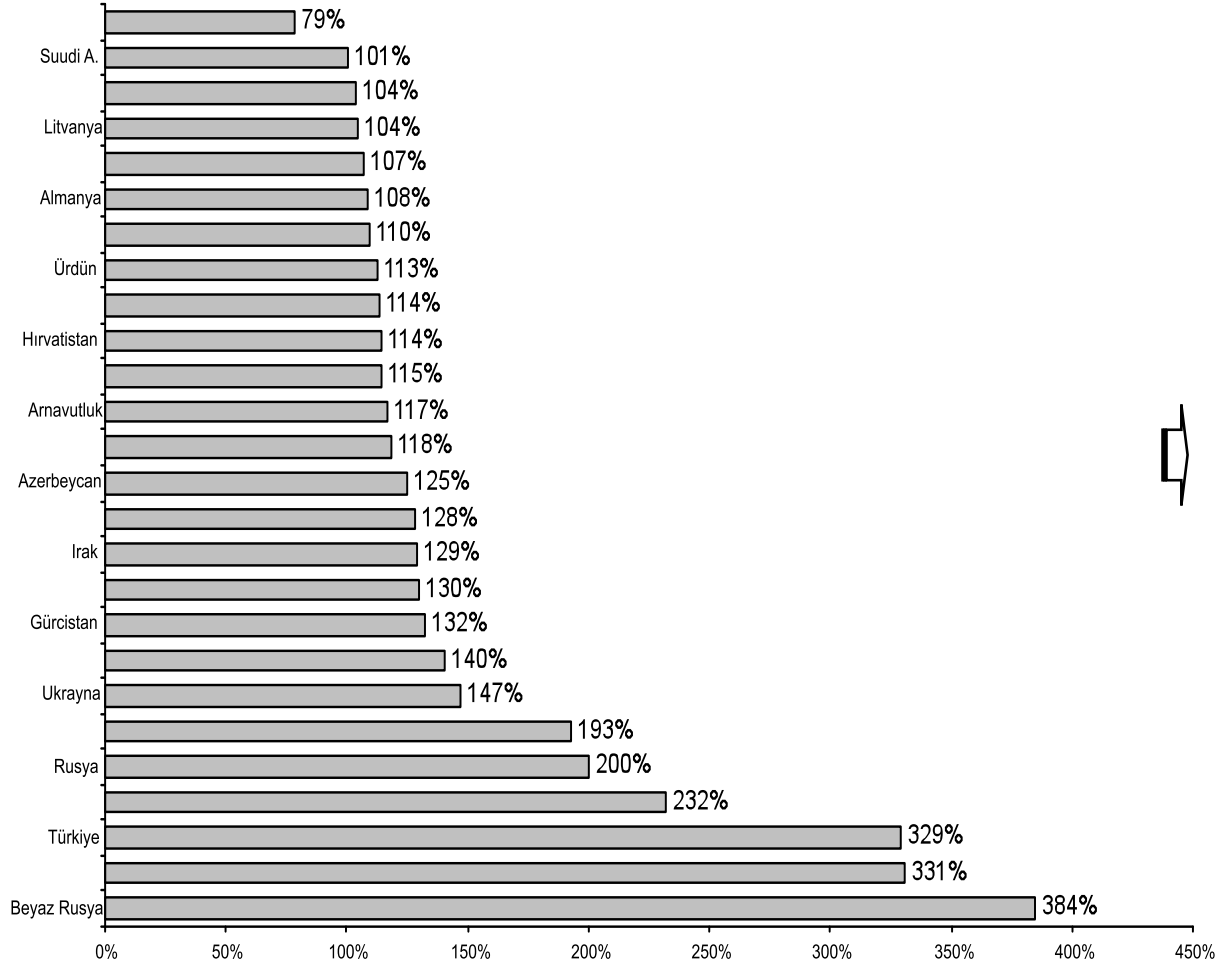
Enflasyondaki Gelişim

Tüketici Fiyatlarında Gelişim

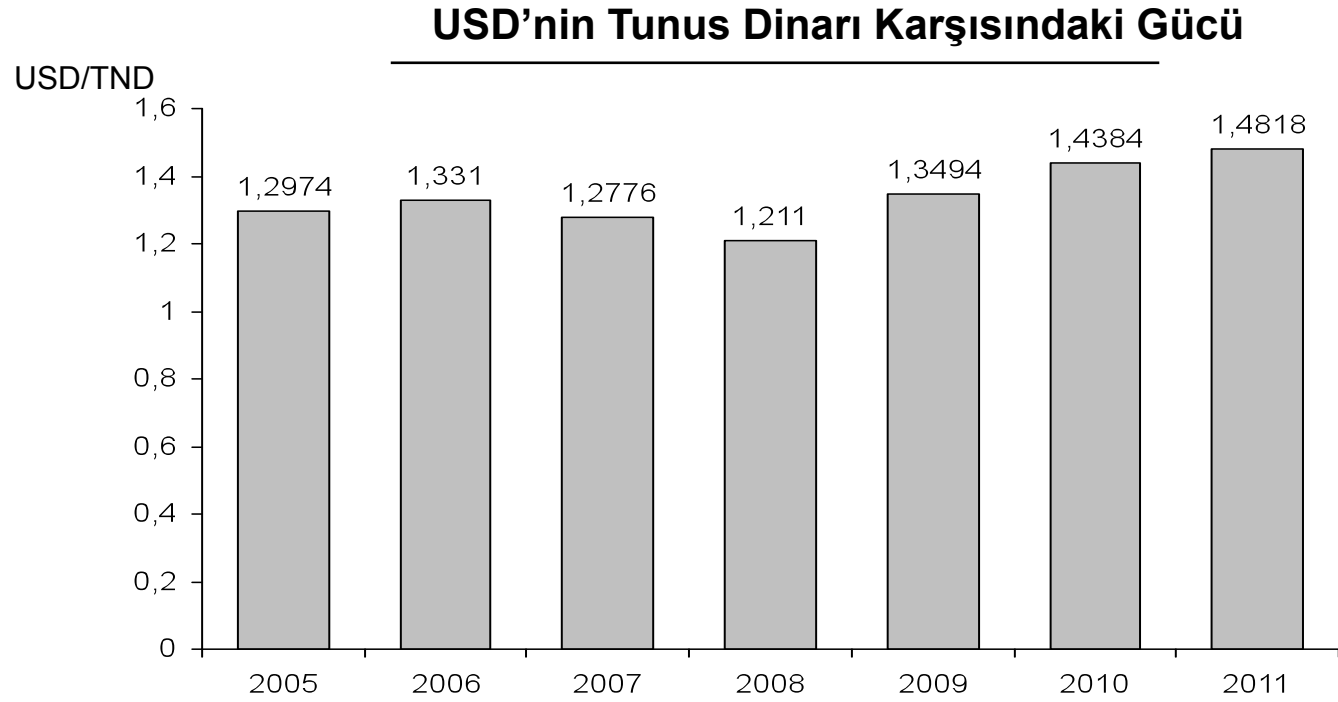
Tunus 2000-2011 yılları arasında tüketici fiyatlarında %114 lük bir artış hızı göstermiştir.

Tüketici Fiyat Endeksi: 2000=100%

Tüketicilerin ortalama
harcama alışkanlıklarına
göre Tunus; Dünya
genelinde 109.; hedef
pazarlar içerisinde 18. en
pahalı ülke
konumundadır.

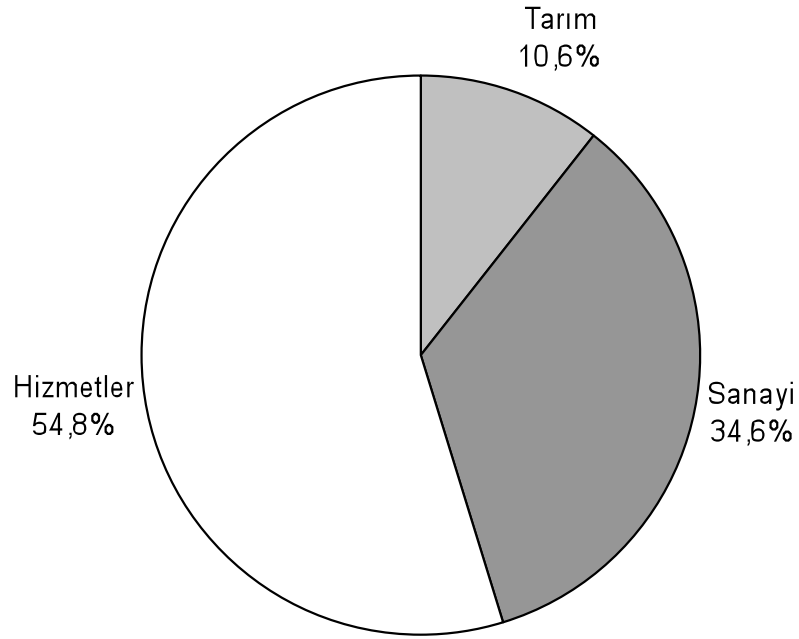
Para Biriminin Gücü

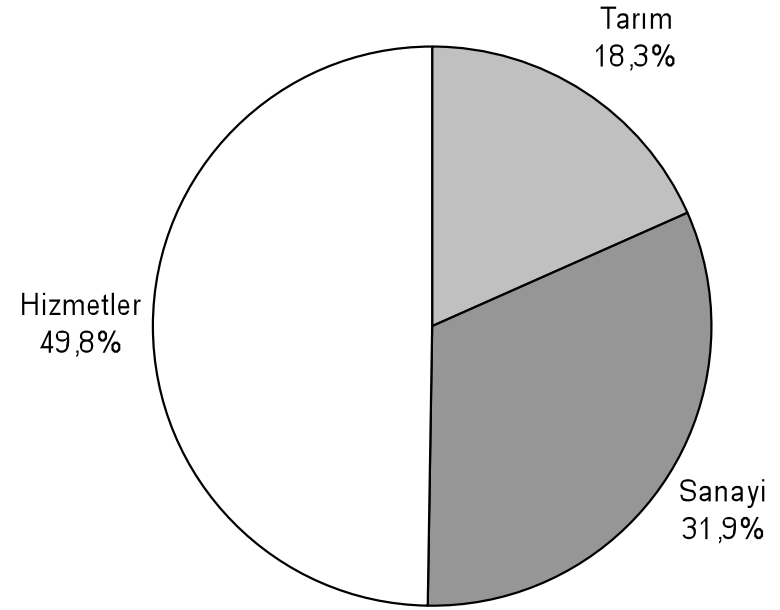
- Tunus Dinarı, ciddi ölçüde dalgalanma göstermeyen istikrarlı bir yapı arz etmektedir.

Sektörel Dağılım

GSYİH'nın Sektörel Dağılımı – 2011

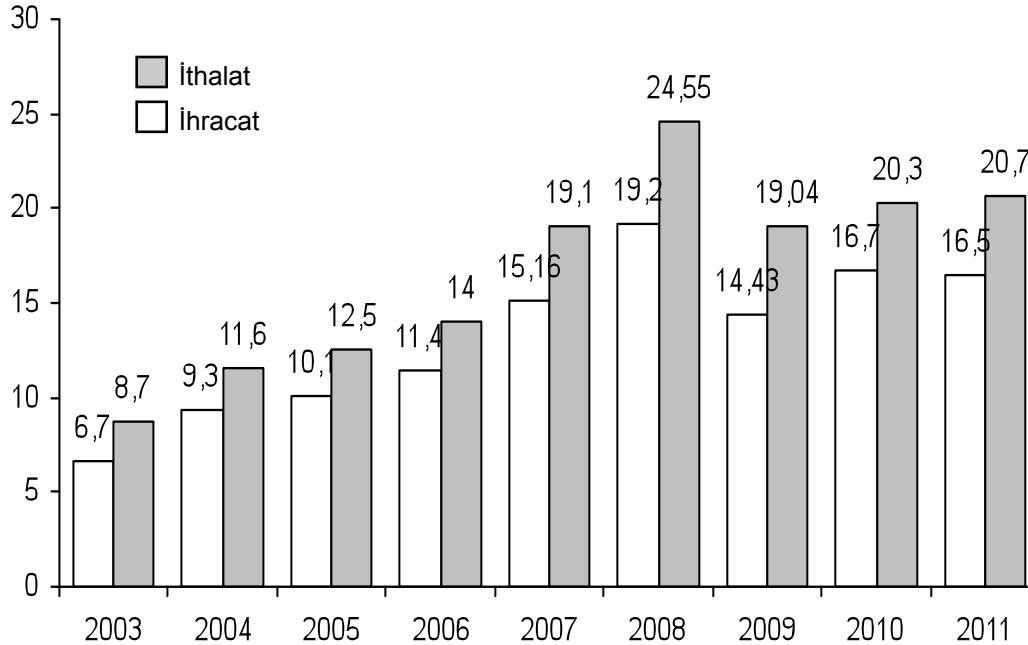
İşgücünün Sektörel Dağılımı-2011

Dış Ticaret

Tunus dış ticaretinde gözlenen azalma büyük ölçüde Tunus'un en büyük ticari partneri olan AB ülkelerinin küresel krizden önemli oranda etkilenmesinden kaynaklanmaktadır. Ancak 2009 yılı Aralık ayından itibaren bir artış gözlemlenmektedir. 20 yıldan fazla bir süredir dış ticaret açığı vermektedir. Dış ticaret açığı, geleneksel ürünlerin ihracattaki önemini yitirmesi ve sermaye malı ithalatı nedeniyle büyümektedir.

Dış Ticaret Dengesi – 2011 (Milyar – USD)

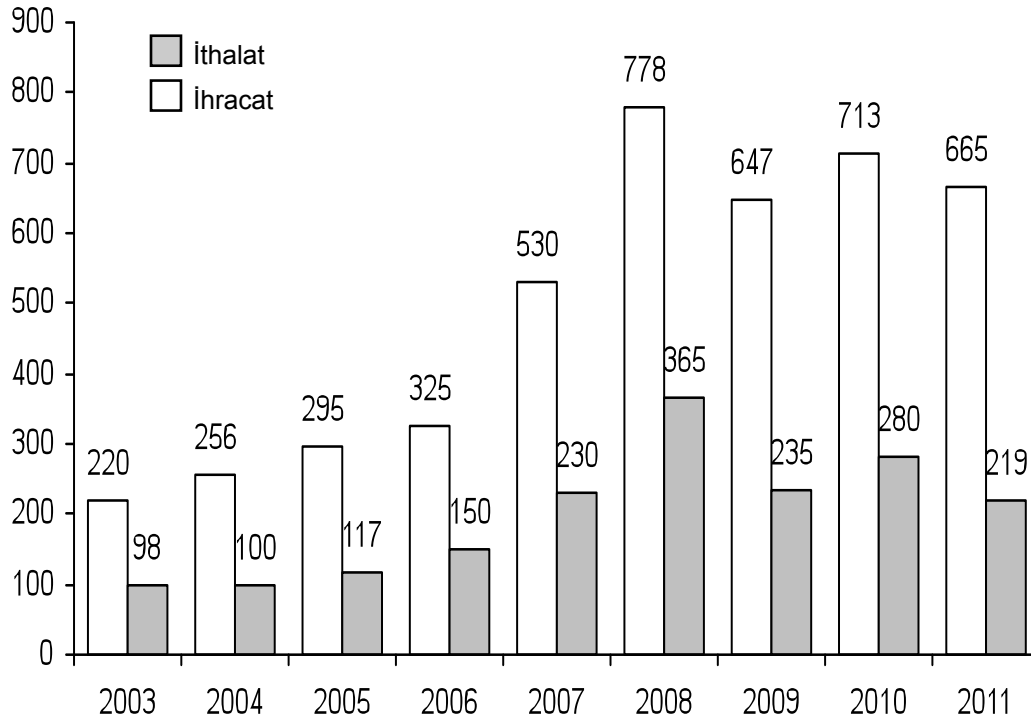

- İhracatında tekstil ve hazır giyim yaklaşık % 24 oranında pay alırken, elektrikli ve elektriksiz makineler ürünler %23 ile ikinci sırada yer almaktadır. Ardından % 14 pay ile ham petrol ve % 5 ile gübre gelmektedir.
- Tunus'un ithalatında tüketim mallarının payı yaklaşık % 30 gibi yüksek bir oran tutmakta olup, bu durum endüstri açısından ülkenin kendine yeterli olmadığını göstergesidir.
- Hammadde ve yarı mamuller ithalatı, başta pamuk ve kumaş olmak üzere, tekstil hammaddeleri, endüstri alet ve makineleri, mineral yakıtlar gibi enerji hammaddeleri, oto yan sanayi, plastik maddeleri ve türevleri, hububat ve demir çelik gibi hammaddelerden oluşmaktadır.

Türkiye Tunus Ticari İlişkiler-1

Türkiye'nin Tunus'a ihracatı kayıtlı rakamlarla sınırlı değildir. Buna paralel olarak, yılda 50 bini aşkın Tunus vatandaşı alışveriş ve/veya bavul ticareti amacıyla ülkemize gelmektedir. Kesin rakam bulunmamakla birlikte, bu kapsamda yapılan ticaretin miktarının yılda 150-200 milyon ABD Doları'na ulaştığı tahmin edilmektedir.

Türkiye – Tunus Dış Ticaret Verileri (Milyon USD)

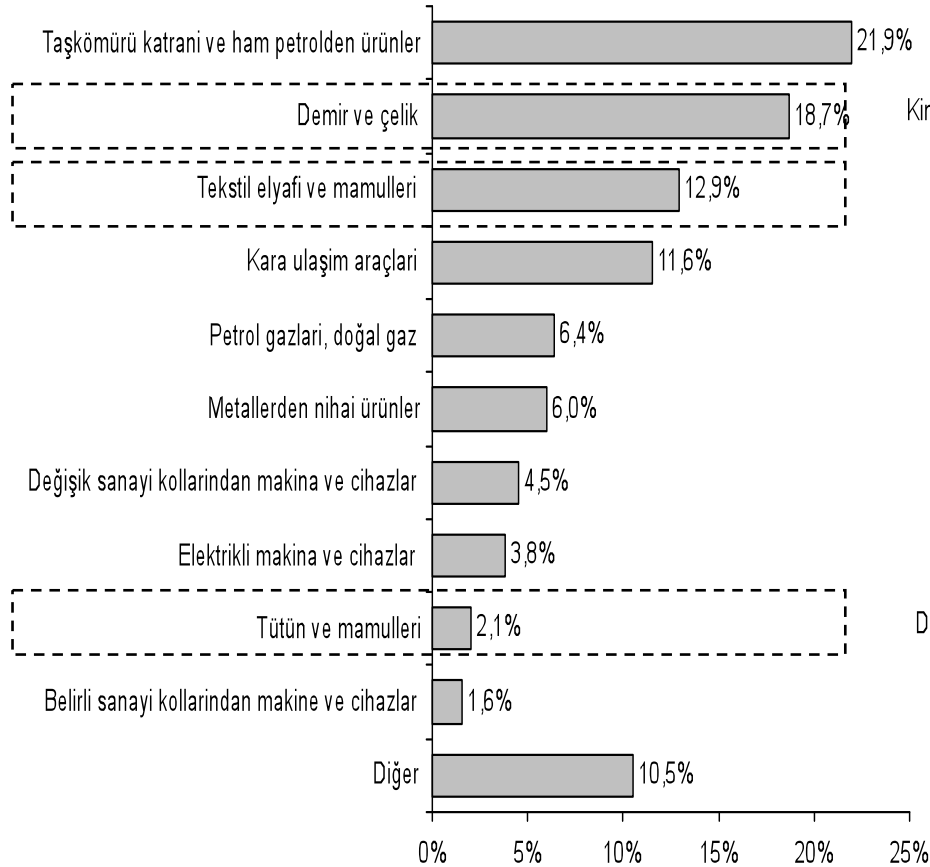

Tunus'a zeytinyağı işleme, unlu mamuller işleme tesisi makine ve ekipmanlarının uygun fiyat nedeniyle satılabildiği bilinmektedir. Tunus dış ticaret politikasının genel yaklaşımı ile de uyumlu olmak üzere, Tunus'a tekstil hammaddesi (iplik ve kumaş) ve tekstil makineleri, hububat (Tunus'un açığı bulunmaktadır), tütün ve mamulleri, demir-çelik ürünleri, metal eşya, otomotiv yan sanayi ürünleri, büro makineleri ve haberleşme cihazları, elektrikli ve elektriksiz makineler, ulaşım araçları ihraç edilmektedir.

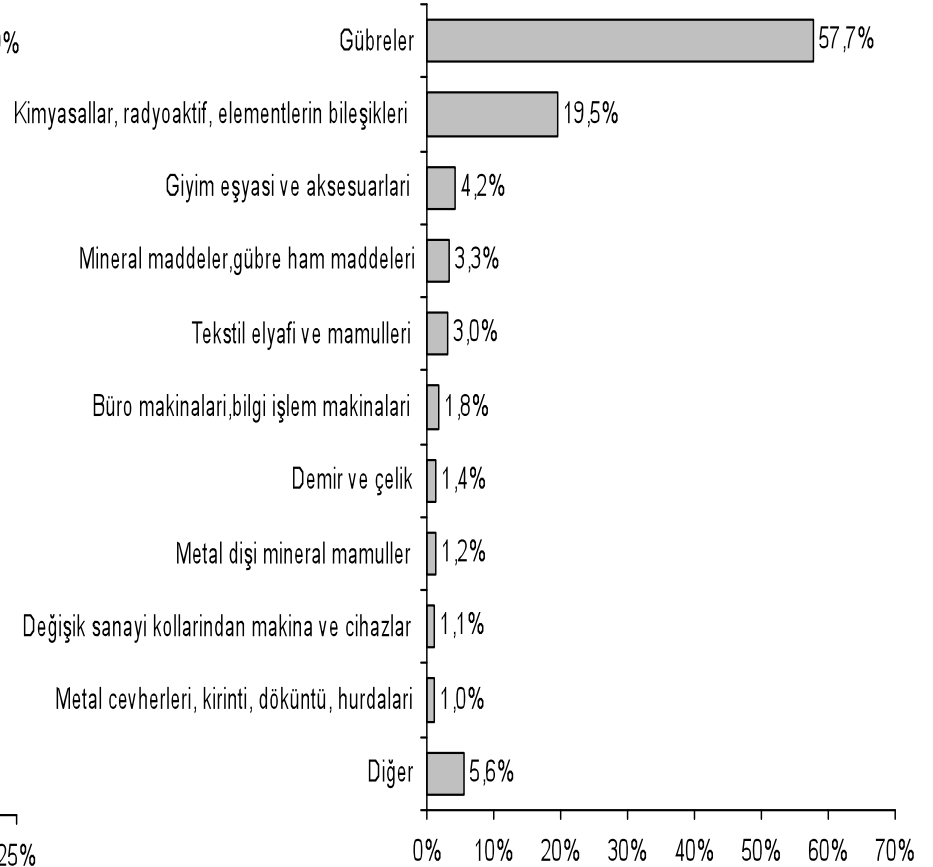
Tunus ile yaptığımız ithalatta 2000 ve 2007 yıllarında 61'inci sıradayken 2009 yılında 59'uncu sıraya yükselmiş, 2011 yılında 67'inci sıraya gerilemiştir. İhracatımızda ise 2000 yılında 34'üncü sıradayken 2007 yılında 40'inci sıraya gerilemiş, 2009 yılında 35'inci sıraya yükselmiş, 2011 yılında 38'inci sıraya gerilemiştir.

Türkiye Tunus Ticari İlişkiler-2

Tunus'un Türkiye'den İthal Ettiği Ürünler

Tunus'un Türkiye'ye İhrac Ettiği Ürünler

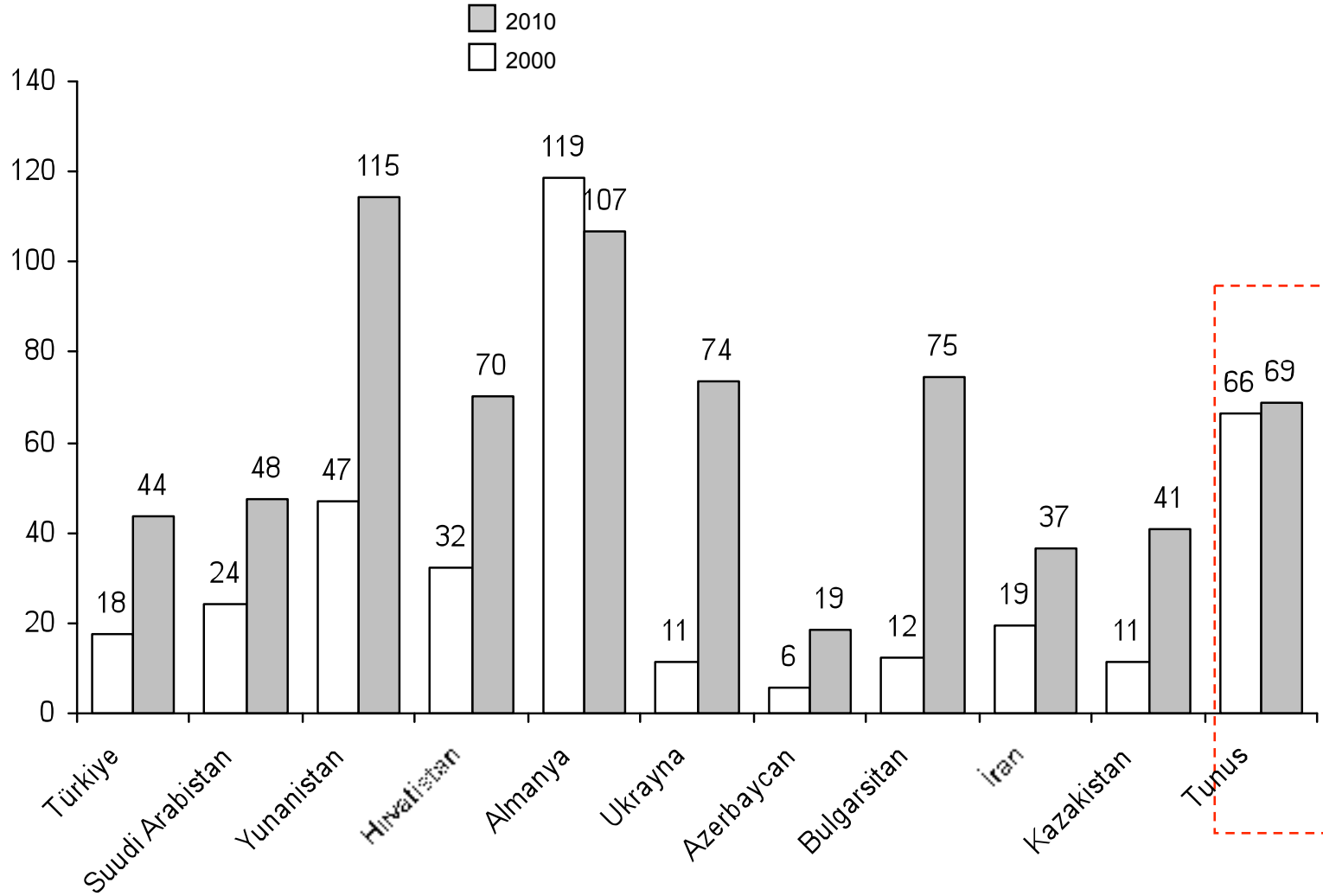

Tunus'daki Bankacılık Sektörüne Bakış

- Tunus bankacılık sektörü Kuzey Afrika'nın diğer ülkelerine kıyasla oldukça gelişmiş bir yapıya sahiptir. Uluslararası araştırma şirketlerinin raporuna göre, Tunus Kuzey Afrika'nın finans merkezi olarak kabul edilmektedir. Ülkede birçok ticari ve off-shore banka, leasing ve factoring şirketi bulunmaktadır. Tunus, mali ve finans piyasalarındaki istikrar, dinamik bankacılık sistemi sayesinde, kısa bir dönemde önemli bir finans merkezi haline gelmiştir
- Ülkede AB bankacılık standardı seviyesine ulaşmak için çalışmalar yapılmaktadır. Ayrıca yetkililer en geç 2011 yılına kadar Tunus parası dinarın tamamen konvertible olmasını hedeflemiştir. Gelecekle ilgili projeler içerisinde, yerli bankaların geliştirilerek, Cezayir ve Libya'da şube açmak da yer almaktadır.
- Ülkede bankacılık sistemi Tunus Merkez Bankası'nın kontrolü ve denetimi altındadır. Tunus'ta 20 mevduat bankası ve 14 mali kuruluş bulunmaktadır. Mali kuruluşların 2 tanesi ticari banka, 10 tanesi leasing ve 2 tanesi de factoring şirkettir. 11 adet de yabancı bankaları temsil eden ajanslar ile 8 offshore banka faaliyet göstermektedir.
- Tunus'da serbest ticaret kuralları geçerli olmakla birlikte, bankacılık ve kambiyo sistemleri henüz tam serbest değildir. Tunus bankacılık sistemine göre, yerli ve yabancı bankalar müşterilerinin Tunuslu veya yabancı olmasına göre farklı işlemler uygulamaktadır. Yabancı firmalar (özellikle off-shore firmalar) off shore bankalarla çalışabilirken, Tunuslu firmalar sadece Tunuslu (in shore) bankalarla çalışmak zorundadır. Off shore bankalar uluslararası bankacılık sistemine tabidir ve her tür para transferi bu bankalar üzerinden mümkün bulunmaktadır. Ancak Tunuslu firmaların çalıştığı Tunus bankaları Merkez Bankasının izni olmaksızın döviz transfer edememektedir. Tunus vatandaşları yurt içinde döviz hesabı da açtıramamaktadır.

Bankacılık Sektörünün Gelişimi

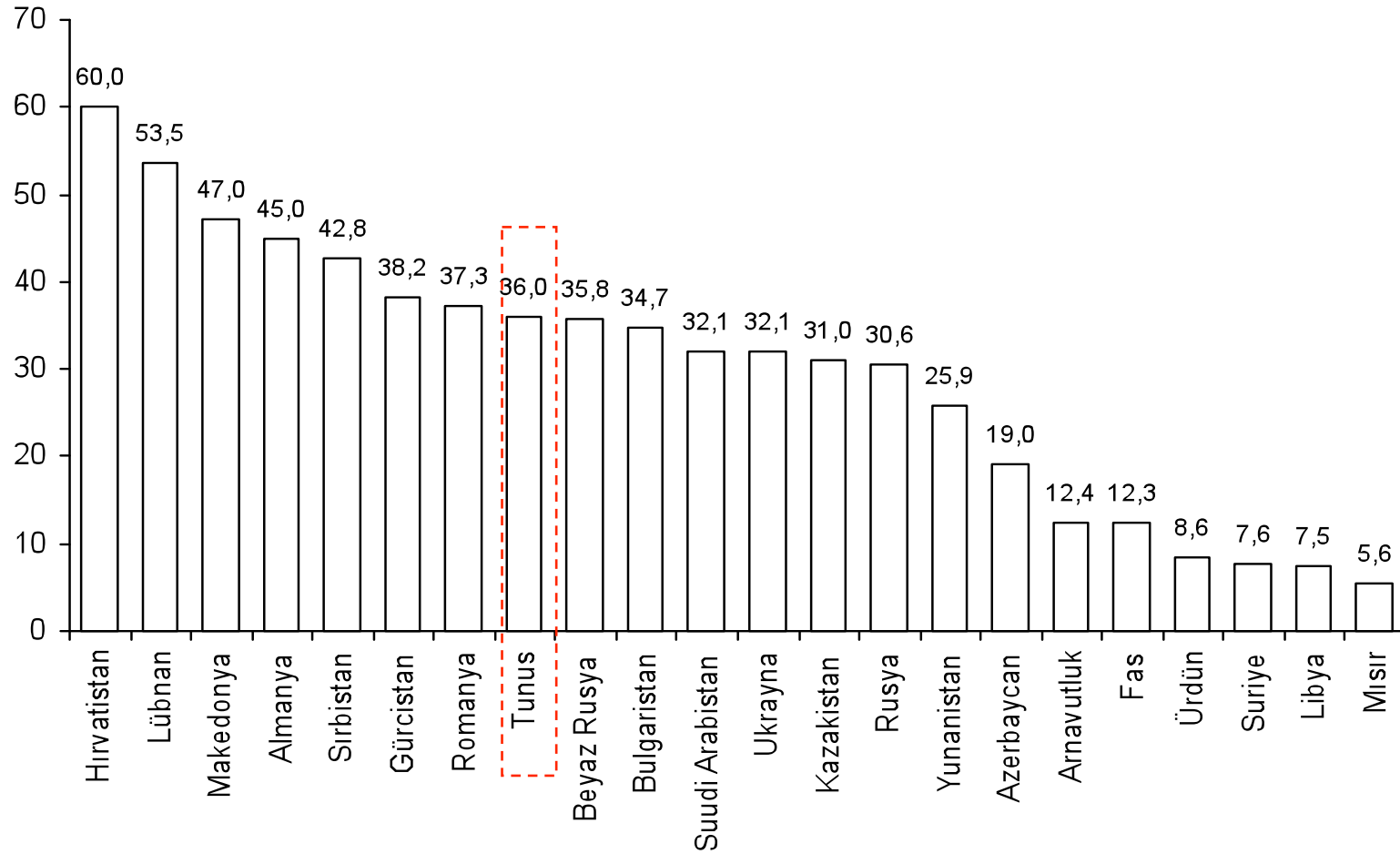
(%) **Özel Sektöre Verilmiş Yurtiçi Kredilerin GSYİH' deki Payı**

Bankacılık Sektörünün Gelişimi

Tunus bankacılık sektöründe özel sektöre verilen kredilerin GSYİH'ya oranı %69 seviyesinde olmakla beraber bu orandan kredi için başvuru yapan firmaların %36'sı faydalanmaktadır.

Yatırım için bankalardan finansman talep eden firmalar (%)

İçerik

1-Ülke Profili ve Makro Ekonomik Bakış

2-Sosyo-Ekonomik ve Demografik Yapı

3-Perakende Pazarına Genel Bakış

4-Dış Ticaret

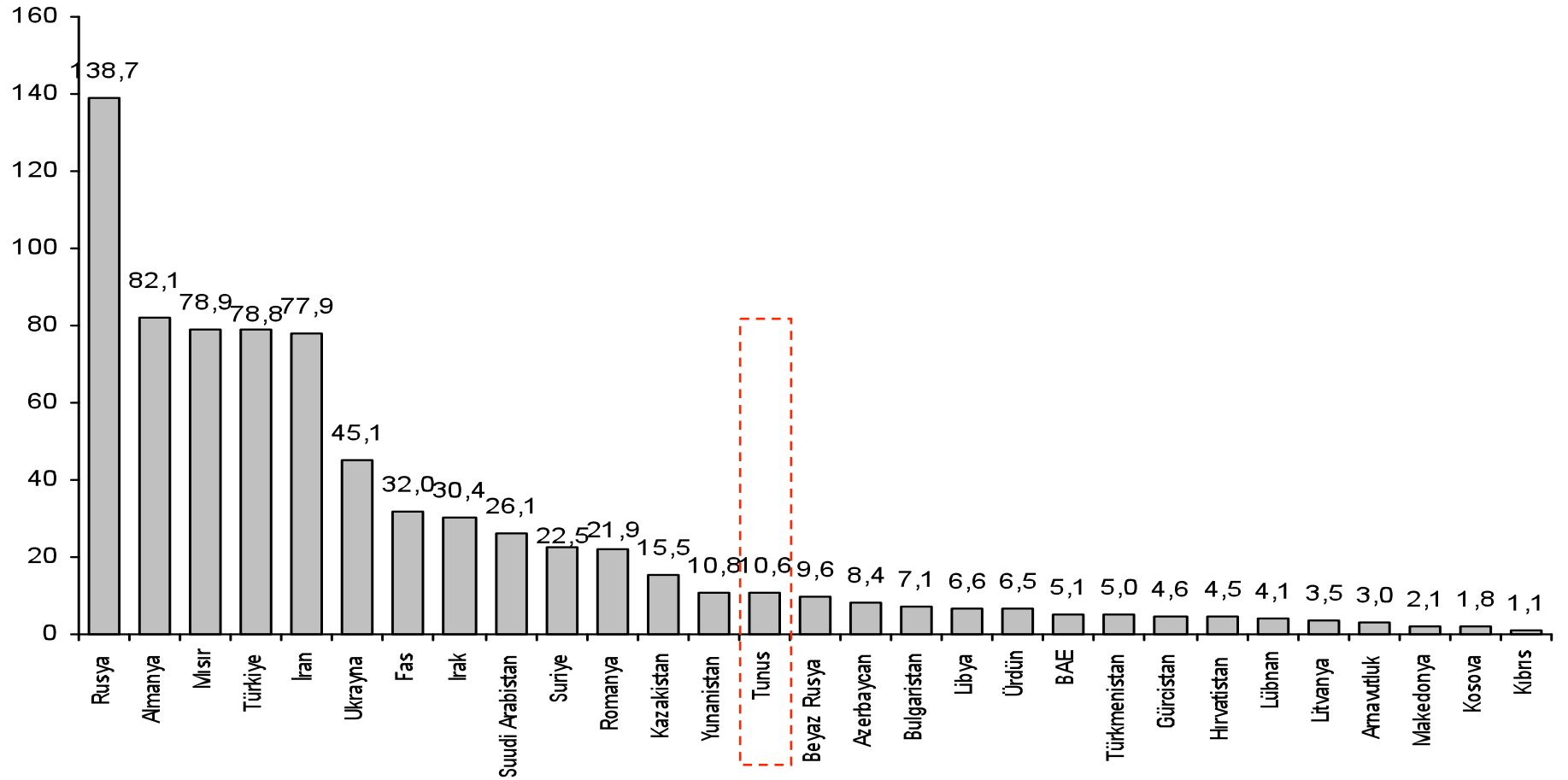
5-İnsan Kaynakları Uygulamaları

6-Finansal Yapı ve Dinamikleri

Nüfus Yapısı

Tunus hedef pazarlar arasında fazla nüfusa sahip 13. ülkedir.

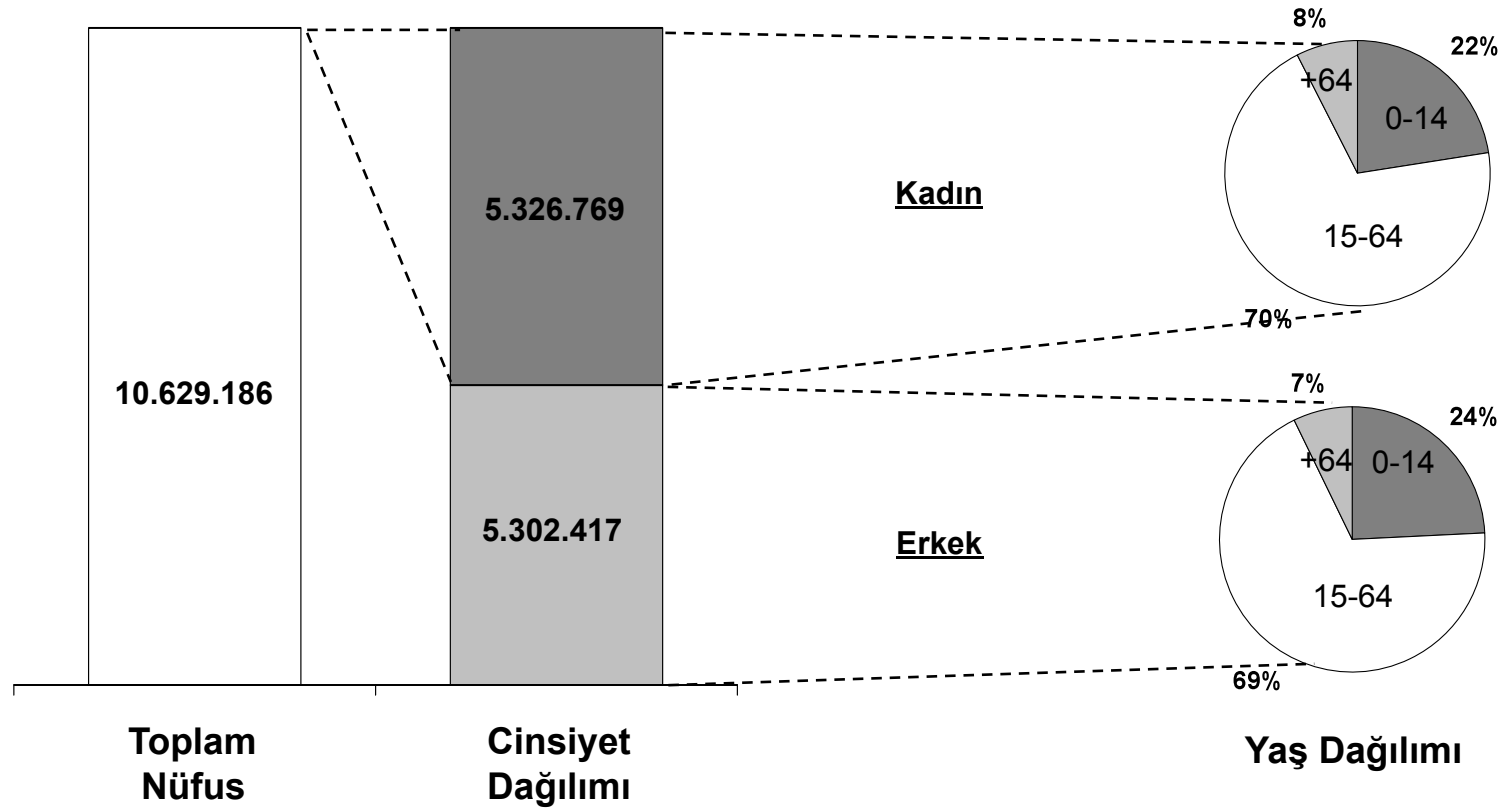
Nüfus (Milyon Kişi – 2011)

Nüfus Yapısı

Nüfus artış hızı 1966 yılında %3 iken 2006'ya gelindiğinde bu oran %1,1 olmuştur. Nüfus göreceli olarak azalmaktadır. 2030 yılında nüfus artış hızının %0,9 olması beklenmektedir. 2005 yılında 10,1 milyon olan ülke nüfusunun % 29,9'u 15 yaşın altında bulunmaktadır. Azalan doğum oranı, artan gelir ve eğitimle orantılıdır. Nüfusun %43'ü görece daha zengin olan doğu kıyısında yaşamaktadır.

Nüfus Yapısı - 2011

Nüfus Yapısındaki Gelişim - 2011

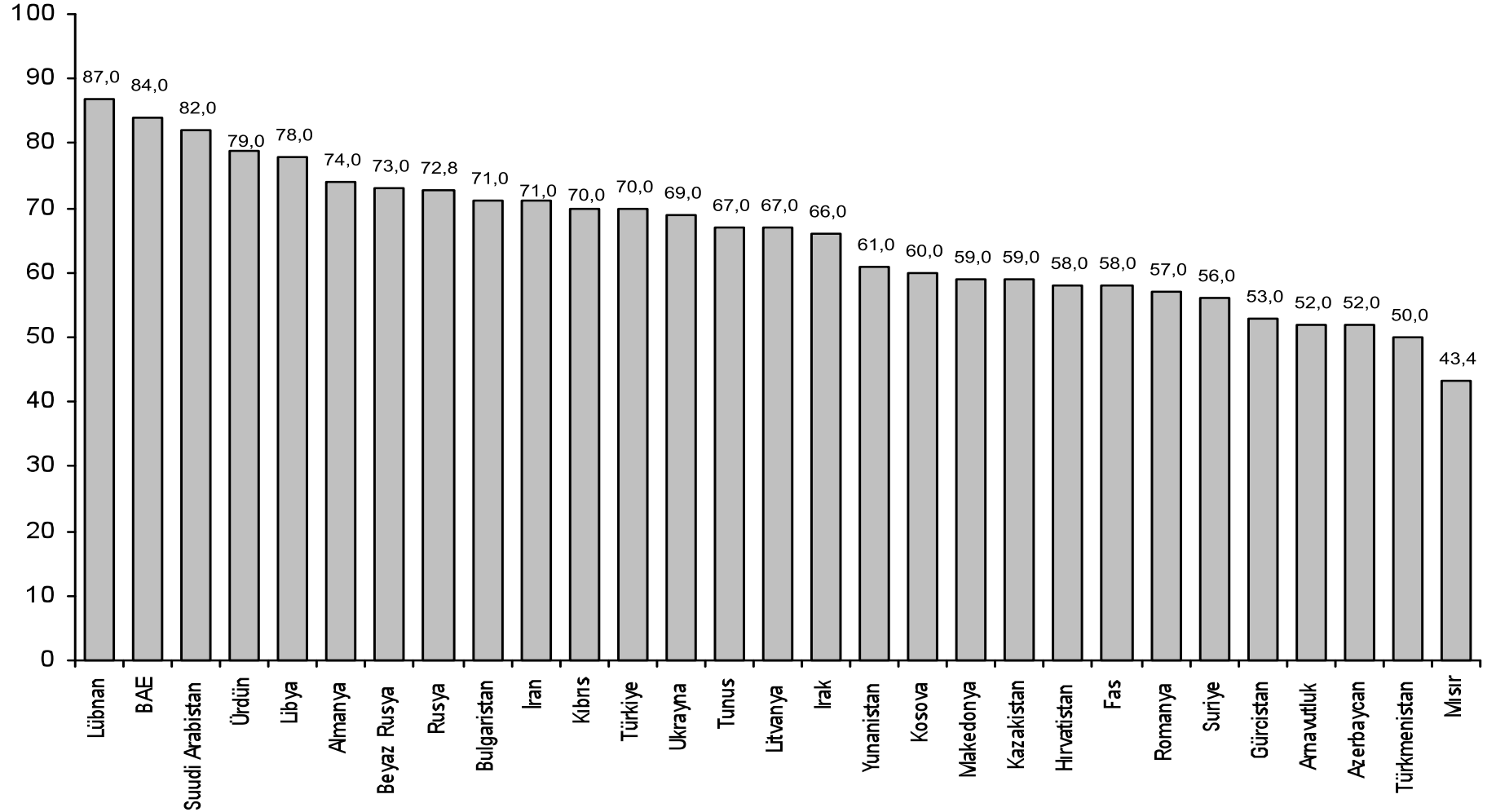
Doğum Oranı	17.4 doğum / 1.000 kişi
Ölüm Oranı	5.83 ölüm / 1.000 kişi
Göç Oranı	-1.79 göç / 1.000 kişi
Şehirleşme	%67
Şehirleşme Büyüme Oranı	% 1,5
Ortalama Yaşam Süresi	75.01 yıl
Erkek	73.00 yıl
Kadın	77.17 yıl

Kişisel Özellikler

	boy (m.)		kilo (kg.)	
	erkek	kadın	erkek	kadın
azerbaycan	1,72	1,65	76,1	64,8
bulgaristan	1,75	1,63	79,3	67,1
almanya	1,78	1,65	82,4	67,5
yunanistan	1,76	1,63	85,0	67,7
iran	1,73	1,60	76,0	65,0
irak	1,65	1,56	75,0	64,8
türkiye	1,74	1,59	86,4	63,0
hırvatistan	1,78	1,73	65,9	62,9
sırbistan	1,77	1,71	75,0	62,0
rusya	1,75	1,68	73,0	69,0
lübnan	1,74	1,58	76,1	68,7
romanya	1,72	1,65	73,0	58,0
suriye	1,71	1,62	80,0	66,0
fas	1,71	1,62	73,0	65,0
mısır	1,70	1,60	72,0	56,7
tunus	1,70	1,62	76,1	64,8
libya	1,57	1,52	77,0	65,0
kazakistan	1,70	1,63	76,1	64,8
ukrayna	1,76	1,67	82,0	58,0
bae	1,70	1,55	79,6	57,5
kosova	1,77	1,71	75,0	62,0
arnavutluk	1,65	1,53	74,0	51,0
gürcistan	1,74	1,60	72,5	66,0
suudi arabistan	1,75	1,65	64,0	55,0
beyaz rusya	1,82	1,67	75,0	53,0
kktc	1,71	1,59	70,0	58,0
makedonya	1,71	1,62	79,3	65,6
ürdün	1,72	1,63	74,0	60,0
türkmenistan	1,71	1,61	74,7	61,8

Şehirleşme-1

Ülke genelinde şehirleşme %67'lik oranla hedef pazarlar arasında şehirleşme bakımından ilk 13 ülke içerisinde.

Şehirleşme-2

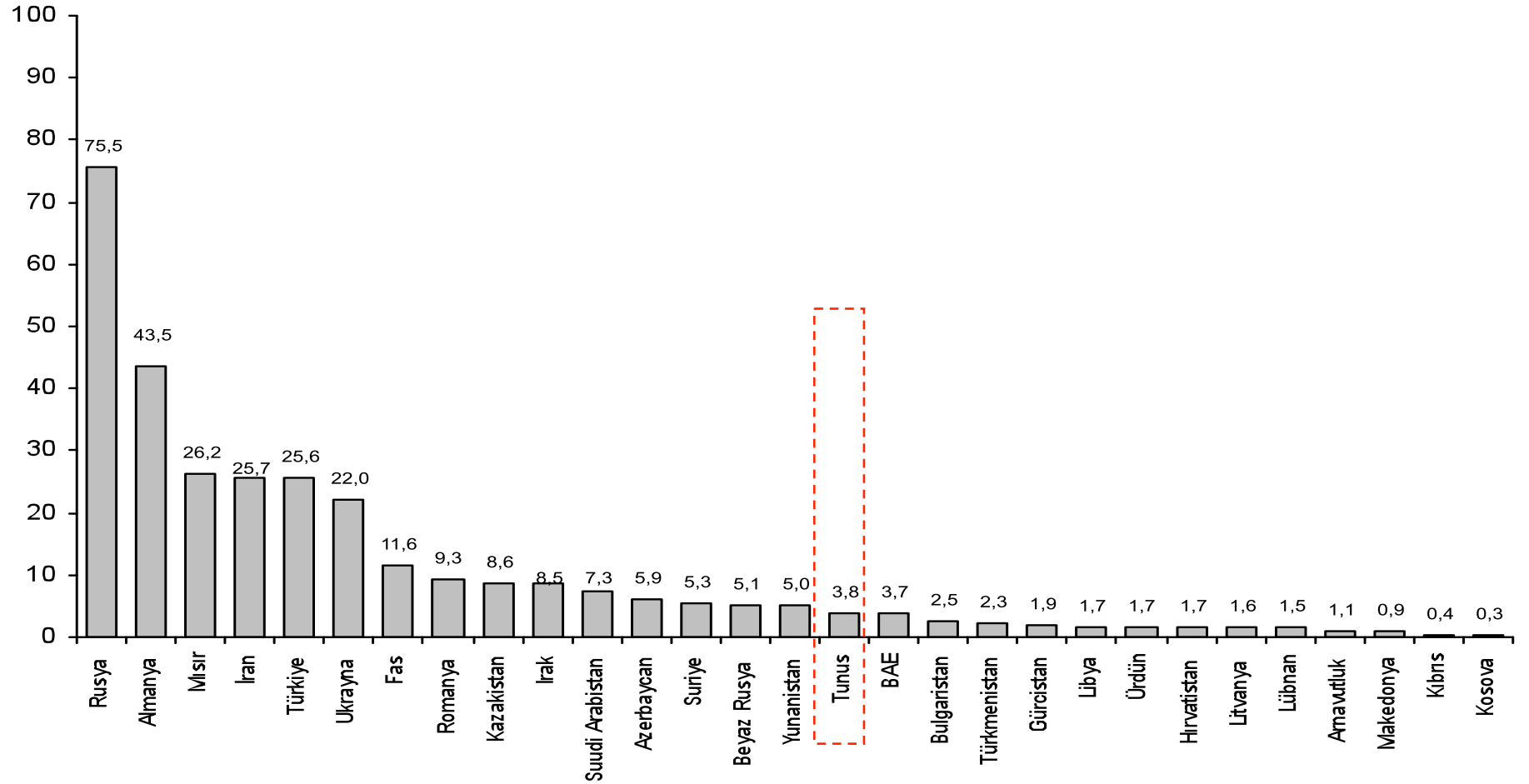
Nüfus Sayısına Göre En Büyük 10 Şehir

Tunus	983,861
Sfaz	855,256
Kairouan	546,209
Sousse	544,413
Ettadhamen	422,246
Gabes	342,630
Bizerte	114,371
Aryanaj	97,687
Gafsa	84,676
El Mourouj	81,986

İşgücü

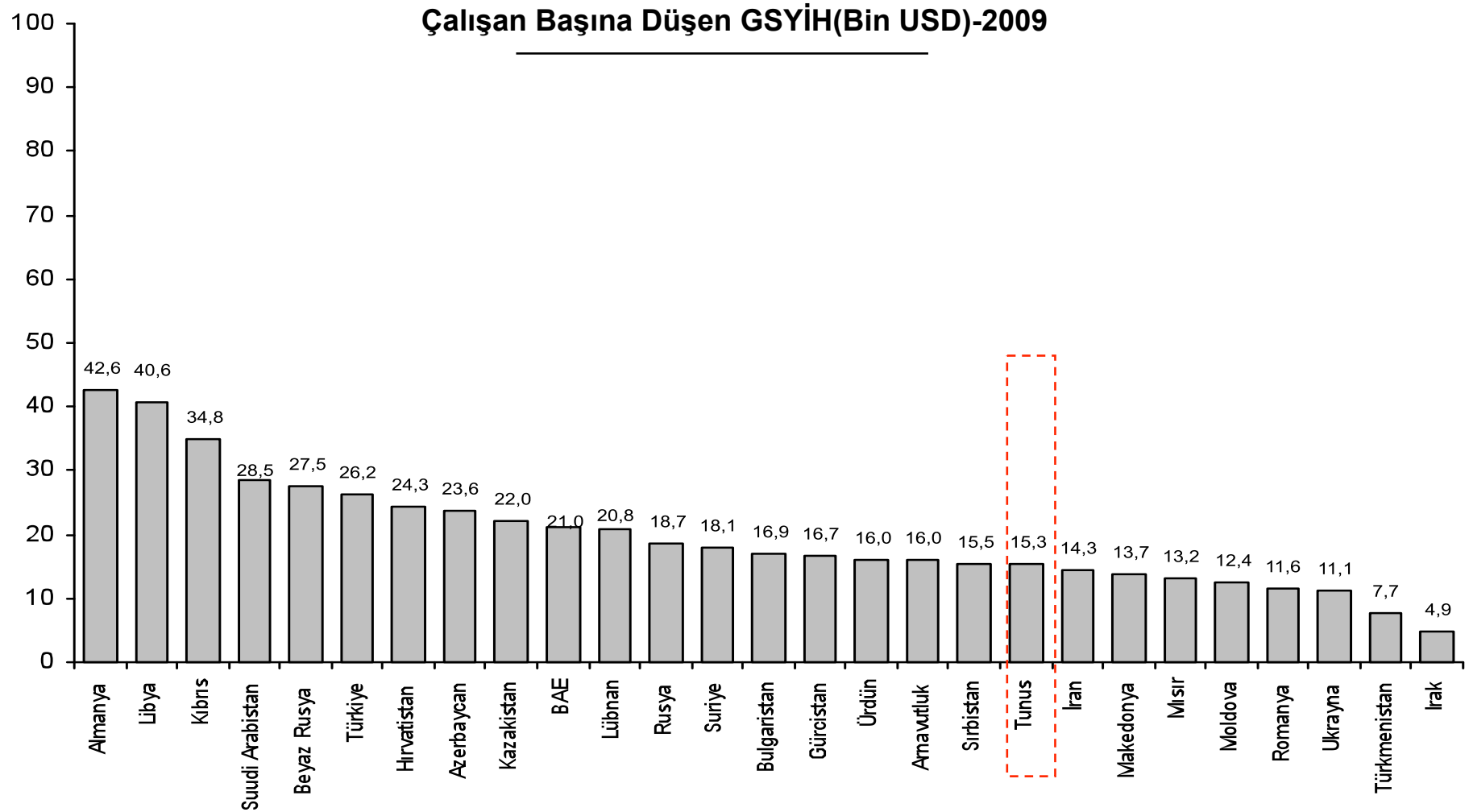
Tunus hedef pazarlar arasında en fazla işgücüne sahip 15. ülkedir.

İşgücü sayısı (Milyon Kişi – 2011)

GSYİH' nin İşgücüne Paylaşımı

Tunus hedef pazarlar arasında 15,253 USD' lik çalışan başına düşen GSYİH ile ilk 20 ülke arasındadır.

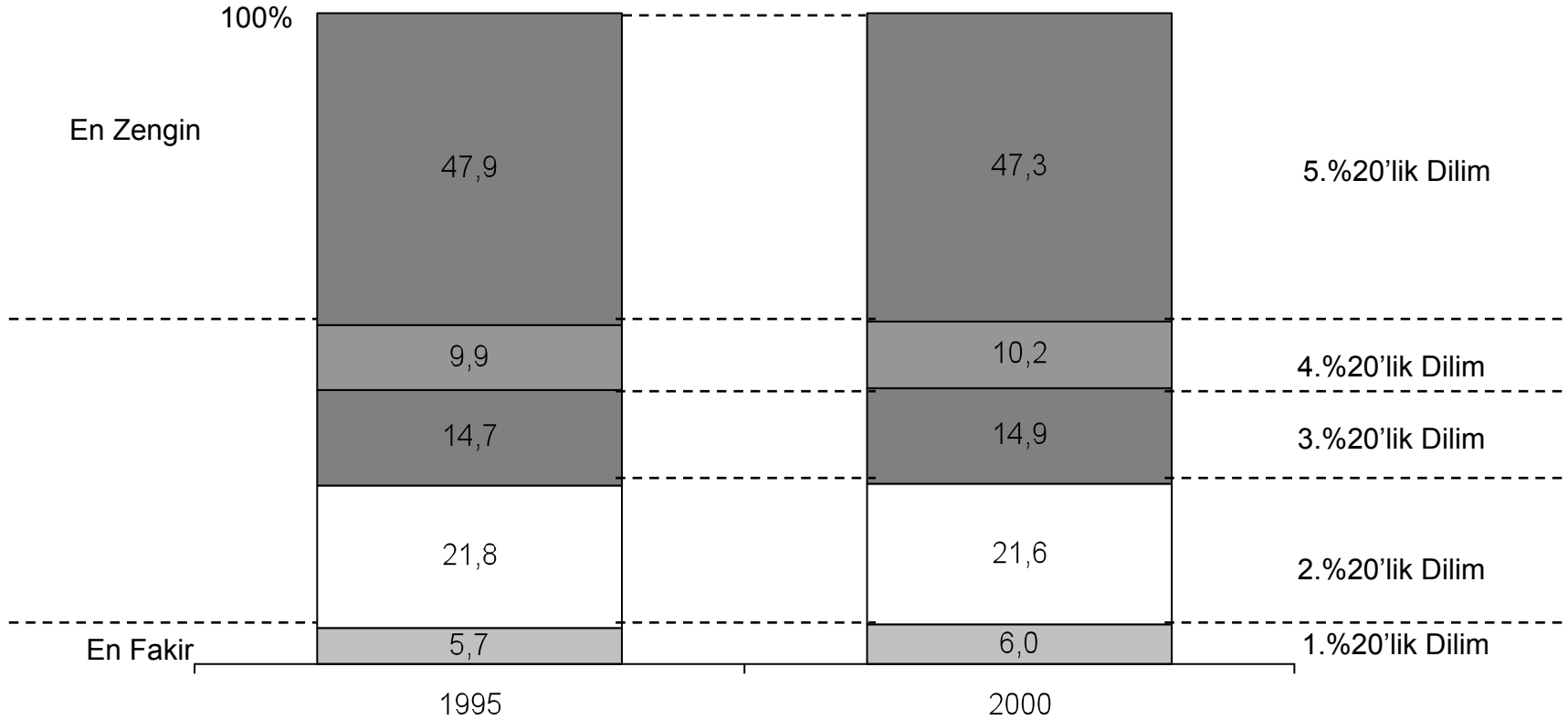
İşsizlik

- Ülke genelinde işgücü sayısının 3,769 Milyon olduğu tahmin edilmektedir.
- 2011 yılında işsizlik oranı %13 seviyesinde gerçekleşmiştir. İşsizlik özellikle kadınları ile yüksek eğitilmiş gençleri etkilemektedir.
- Ülke genelinde fakirlik seviyesi tüm nüfus içerisinde %3,8 seviyesindedir.
- Satın alma gücü paritesine göre 12 aylık bir çalışan ücreti 2.959 USD seviyesindedir.
- Tunus Afrika'nın en iyi kalifiye iş gücüne sahip ülkesidir. Tunus'ta 10.000 civarında çeşitli dallarda mühendis bulunmaktadır Tunus'ta iş başvurularının % 53'ü, üniversite mezunları veya profesyonel yetişmiş iş gücüne sahip kişilerce yapılmaktadır. Tunus'ta 2000 kişiye bir bilim adamı düşmektedir. Tunus'ta yeterli sayıda mühendis ve kalifiye eleman bulunmakta, elemanın tecrübesine ve niteliklerine bağlı olarak ücretleri değişmektedir.
- Tunus'ta yabancı dil olarak Fransızca kullanılmakta ve çok yaygın olarak konuşulmaktadır. İngilizce bilen kişi sayısı çok sınırlı olmakla birlikte, özellikle Türkiye'de çeşitli üniversitelerde eğitim görmüş eleman bulmak mümkündür. Vasıfsız iş gücü temininde bir sorun bulunmamaktadır.

Sosyoekonomik Gruplar

Tunus sosyoekonomik yapısı 1995-2000 yılları arasını incelediğimizde en yüksek gelir seviyesi diliminde azalma olmuş ve bu dağılım sonucunda gelir seviyesi en düşük ve gelir seviyesi en yüksek ikinci grupta yükselme olmuştur. Muhtemel tahminler ülkeye gelen göç ve istihdama yeni katılanların etkisi sonucunda olduğudur.

Sosyoekonomik Grupların %20'lik Dilimlere Göre Kırılımı

İçerik

1-Ülke Profili ve Makro Ekonomik Bakış

2-Sosyo-Ekonomik ve Demografik Yapı

3-Perakende Pazarına Genel Bakış

4-Dış Ticaret

5-İnsan Kaynakları Uygulamaları

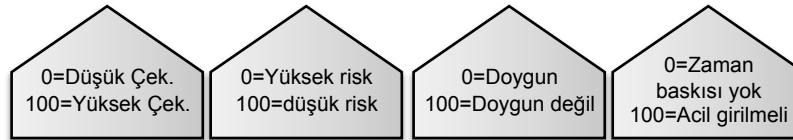
6-Finansal Yapı ve Dinamikleri

Genel Görünüm

- Ekonomideki istikrarlı büyüme ve ülkenin turizmdeki başarısı perakende sektörünün ana dinamikleri arasında görülmektedir.
- Modern ve organize perakendecilik formatı gelişmesini sürdürmektedir.
- Tüketicilerin yabancı markalara ilgisi bölge ülkelere kıyasla yüksek.
- AVM mağazacılığı ülke genelinde ön plandadır.
- AT Kearney'nin hazırlamış olduğu Perakende Gelişim Endeksine göre dünya genelinde yatırım yapılması gereken 19. ülke konumundadır.

2011 Global Perakende Gelişim Endeksi

2011 Sıralama	Ülke	Bölge	Pazar Çekiciliği (%25)	Ülke Riski (%25)	Pazar Doygunluğu (%25)	Zaman Baskısı (%25)	GRDI Skoru	2010 Sıralaması farkı
1	Brezilya	Latin Amerika	100.0	79.4	42.9	63.9	71.5	4
2	Uruguay	Latin Amerika	85.0	73.8	63.6	39.6	65.5	6
3	Şili	Latin Amerika	84.3	100.0	30.3	44.3	64.7	3
4	Hindistan	Asya	28.9	59.9	63.1	100.0	63.0	-1
5	Kuveyt	MENA	80.4	80.6	57.3	27.1	61.3	-3
6	Çin	Asya	49.5	76.5	31.0	87.7	61.2	-5
7	Suudi Arabistan	MENA	70.9	80.7	50.6	35.7	59.5	-3
8	Peru	Latin Amerika	39.8	61.5	72.0	59.5	58.2	1
9	BAE	MENA	87.6	88.9	12.6	42.9	58.0	-2
10	Türkiye	MENA	83.8	65.5	45.0	37.0	57.8	8
11	Lübnan	MENA	56.3	43.0	57.5	53.8	52.6	Bilinmiyor
12	Mısır	MENA	22.1	49.5	85.5	52.7	52.5	1
13	Arnavutluk	Doğu Avrupa	19.9	48.3	79.6	60.5	52.1	-1
14	Rusya	Doğu Avrupa	76.2	49.1	30.9	51.0	51.8	-4
15	Kazakistan	Asya	29.2	30.1	87.5	60.1	51.7	Bilinmiyor
16	Endonezya	Asya	38.2	53.0	54.5	58.8	51.1	0
17	Fas	MENA	22.6	72.9	52.8	54.8	50.8	-2
18	Filipinler	Asya	26.2	54.3	66.1	51.0	49.4	4
19	Tunus	MENA	37.5	75.2	63.0	21.3	49.3	-7
20	Sri Lanka	Asya	8.4	52.6	86.5	42.4	47.5	Bilinmiyor

Yabancı Markaların İlgisi

- Global markalar ülkeyi hem perakende noktası hem de üretim merkezi olarak görmektedir. Benetton üretiminin bir kısmını ülke içerisinde gerçekleştiren markalardan biridir.
- Zara ve Mango ülkeye ilk giriş yapan yabancı markalar arasında bulunmaktadır.
- Lüks segmente hitap eden markaların ilgisi gün geçtikçe artmaktadır.

Cadde / AVM Mağazacılığına Bakış

- Ülke genelinde AVM mağazacılığın önemi artmaktadır.
- Tunis City Shopping Center, Central Park Shopping Center yabancı perakendecilerin yoğun olduğu AVM'lerden bazılarıdır.
- Kontrat süresine bağlı olarak kira koşullarında farklılıklar göze çarpmaktadır.
- Aylık m2 fiyatları 30-100€ arasında değişmektedir.

İçerik

1-Ülke Profili ve Makro Ekonomik Bakış

2-Sosyo-Ekonomik ve Demografik Yapı

3-Perakende Pazarına Genel Bakış

4-Dış Ticaret

5-İnsan Kaynakları Uygulamaları

6-Finansal Yapı ve Dinamikleri

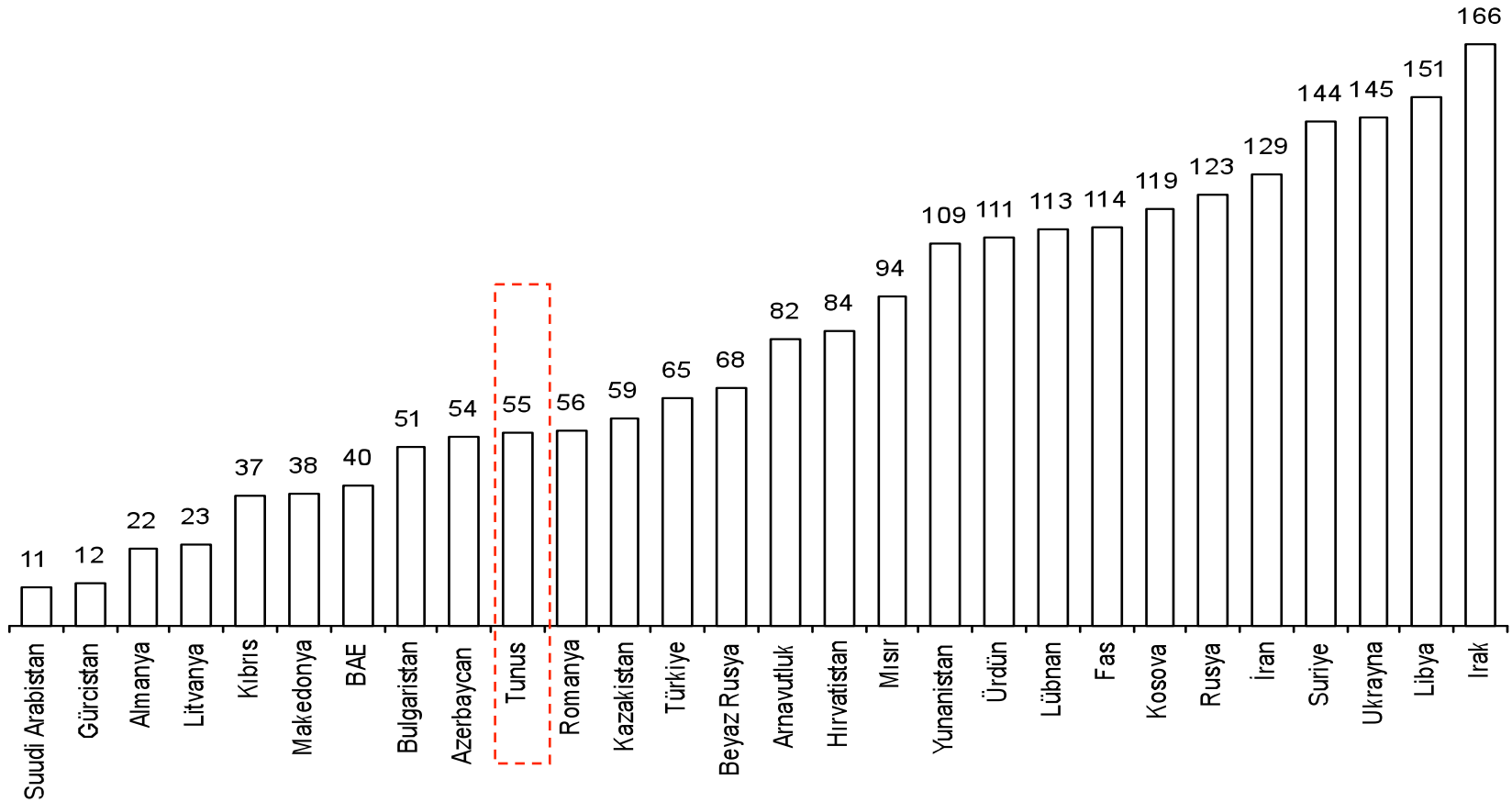
Tunus'da İthalat Rejimleri

- AB ile gerçekleştirdiğimiz Gümrük Birliği Anlaşması çerçevesinde, Türkiye'nin, AB'nin Ortak Ticaret Politikasına uyum sağlanması amacıyla üstlenmekle yükümlü olduğu anlaşmalar arasında AB ile Tunus arasında 1 Mart 1998 tarihinde yürürlüğe giren Avrupa Akdeniz Ortaklık Anlaşması da bulunmaktadır. Bu çerçevede Türkiye ile Tunus arasında bir Serbest Ticaret Anlaşması imzalamıştır.
- Yapılan anlaşma doğrultusunda Türkiye'den ihraç edilen hazır giyim ürünleri için gümrük vergisi alınmamaktadır.

Tunus'da Dış Ticaret Süreçlerinin Değerlendirilmesi

Dünya Bankası tarafından 183 ülke için yapılan bir araştırmada; Tunus dış ticaret süreçlerinde hedef pazarlar içerisinde en iyi performans gösteren 10. ülkedir.

Dış Ticaret Süreçlerinin Değerlendirilmesi (1: En iyi)

Karşılaşılan Sorunlar

- Tunus'ta gümrük işlemlerinin yavaş ve uzun olması ithalat yapan işadamlarımızın gümrük işlemleri sırasında büyük sorunlarla karşılaşmalarına neden olmaktadır.
- Türkiye ve Tunus arasında yeterli ve düzenli gemi seferleri bulunmadığından taşımacılık İtalya ve Fransa limanları üzerinden yapılmakta, bu da zaman kaybına ve nakliyenin maliyetini artırdığından ihracatçımızın rekabet gücünü olumsuz yönde etkilemektedir.
- Türk menşeli ürünler Tunus gümrüklerinde aşırı tetkik ve muayenelere tabi tutulmakta, gümrük işlemlerinin tamamlanması uzun süreler alabilmektedir. Tarife dışı engel niteliği taşıyan bu tür uygulamaların ihracatımızı olumsuz yönde etkilediği bilinmektedir.
- Özellikle mal mukabili ve vesaik mukabili ödeme şekilleri ile ülkemizden Tunus'a yapılan ihracatlarda, ihracatçılarımız Tunuslu firmaların yükümlülüklerini yerine getirmemesinden ve mal bedelini ödemeye yanaşmamasından dolayı sorunlar yaşamaktadırlar. Yasal yollardan alacağın tahsili yöntemi ise davaların çok uzun sürmesi sebebiyle, firmalarımızın mağduriyetinin giderilmesinde pek etkili olamamaktadır.
- Tunus'ta kambiyo mevzuatı firmanın ve bankanın Tunuslu veya off-shore olmasına göre değişmektedir. Tunuslu firmalar tunus bankalarıyla çalışma zorunda olup, bu bankalar aracılığıyla yapılan işlemlerde peşin ödeme yapılamamaktadır. Dolayısıyla vesaik mukabili veya akreditifli ödeme şekilleri kullanma zorunluluğu vardır.

Konuyla İlgili Önemli Adresler

TC Tunus Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği

3, Rue Ibn EL Jazzar EL Menzah 4 1004 TUNIS / TUNISIA

Tel: 00 2161/ 75 32 12, 75 25 06

Fax: 76 69 88

Email: dttun@amb_turquie.intl.tn

Uluslararası İşbirliği ve Yabancı Yatırımlar Bakanlığı

149, avenue de la Liberté 1002 Tunis Belvédère

Tél : (216 1)798.522

Fax : (216 1)799.069

Email: bo@mci.gov.tn

Ticaret Bakanlığı

37 avenue, Kheireddine Pacha 1002 Tunis

Tél : (216 1)842 343

Fax : (216 1)781.324

Sanayi Bakanlığı

37 Av. Kheireddine Pacha 1002 Tunis Belvédère

Tél : (216 1) 842 343

Fax : (216 1) 781 919

İçerik

1-Ülke Profili ve Makro Ekonomik Bakış

2-Sosyo-Ekonomik ve Demografik Yapı

3-Perakende Pazarına Genel Bakış

4-Dış Ticaret

5-İnsan Kaynakları Uygulamaları

6-Finansal Yapı ve Dinamikleri

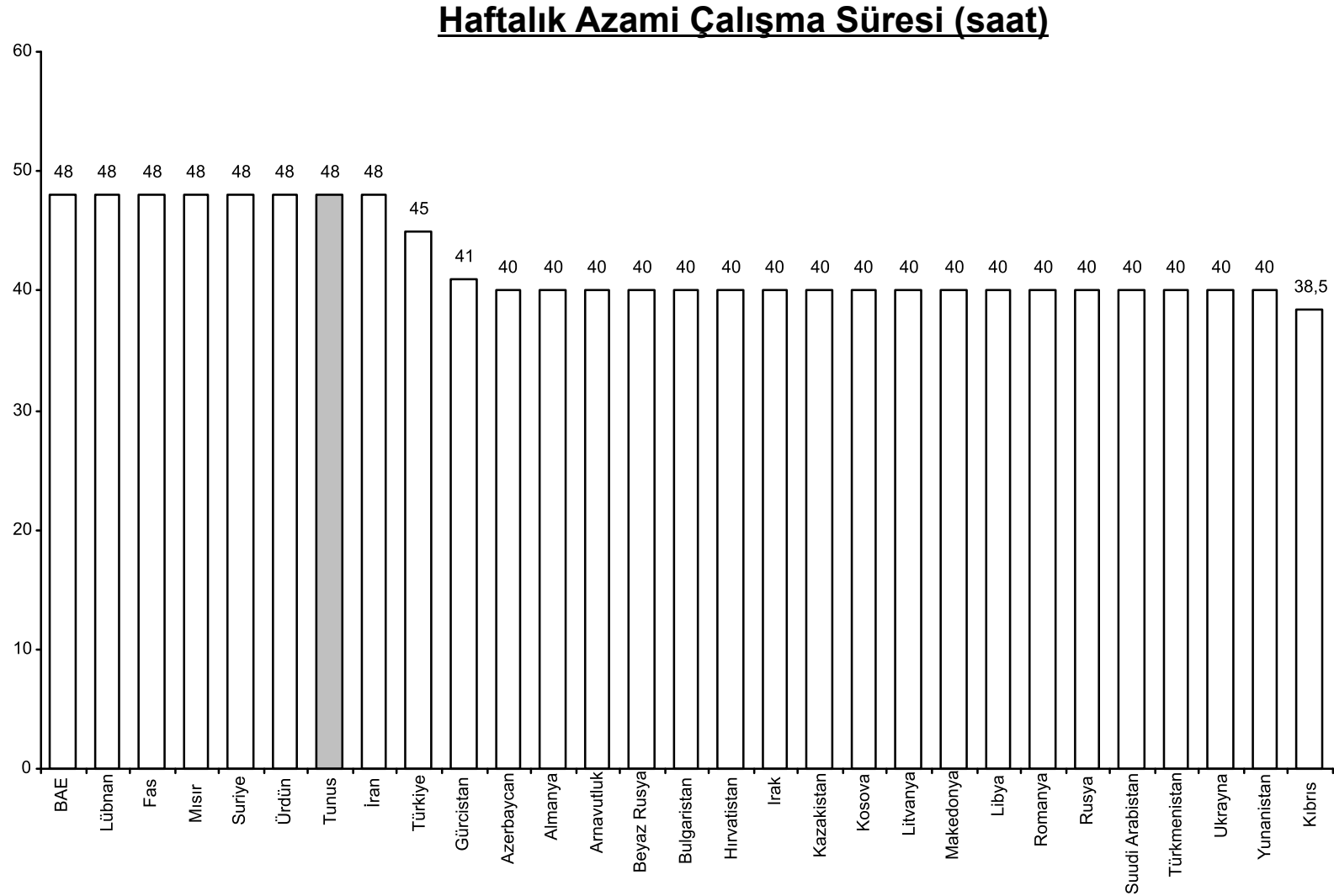
İş Gücü Profili

1. Ülke genelinde kaliteli ve eğitimli işgücü yetersiz.
2. Şirkete ve markaya bağlılık bölge ülkelere kıyasla düşük.
3. Yabancı bir şirkette ve markada çalışabilme özellikleri diğer ülkelere göre daha düşük.
4. Ticari ahlak seviyeleri ortalama seviyelerdedir.
5. Çalışma saatlerine sadıkdırlar.

Dikkat Edilmesi Gereken Konular

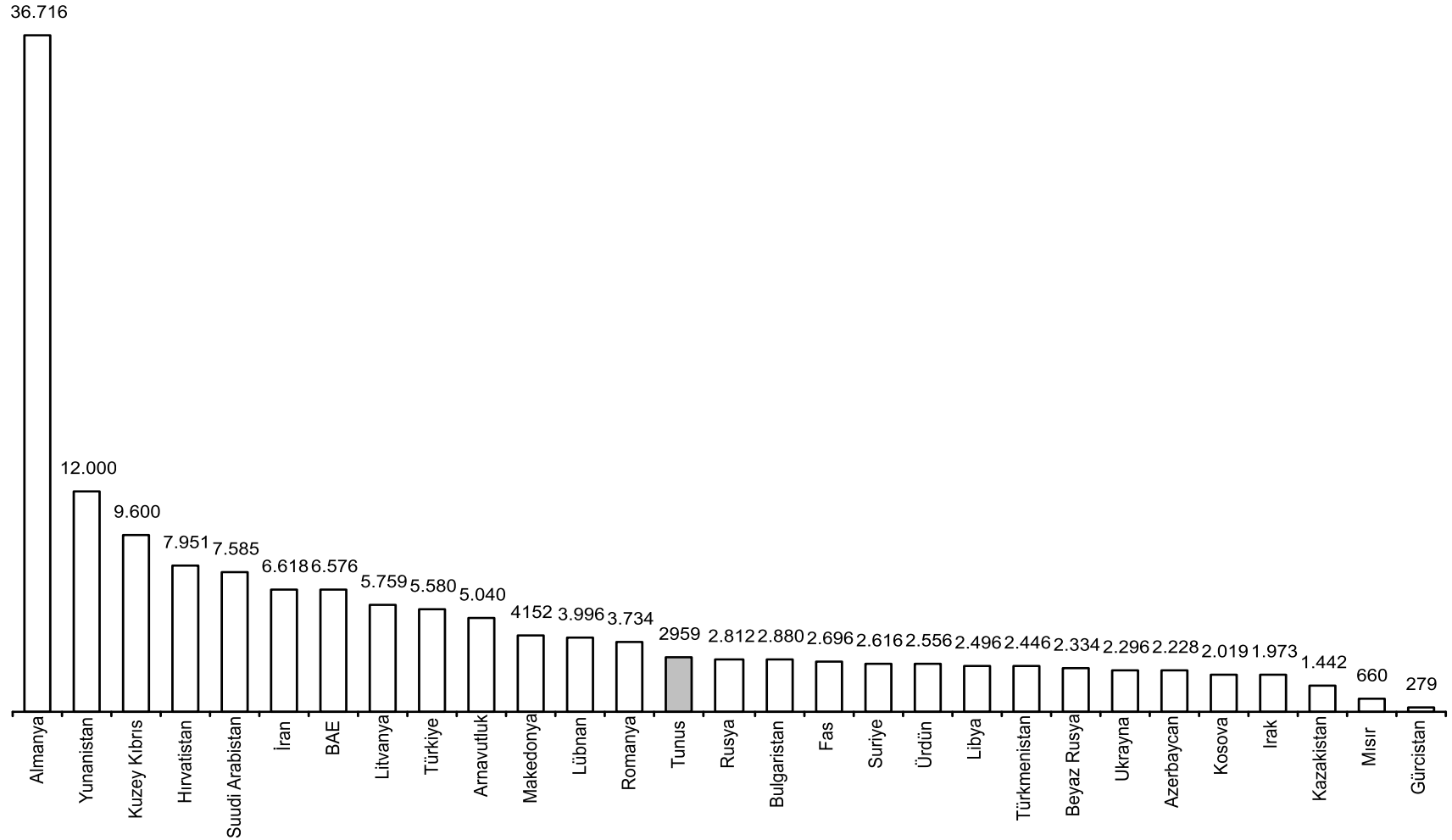
1. Günlük ortalama çalışma süresi 8 saat olup yasalar nezninde haftalık çalışma süresi 48 saate kadar çıkabilmektedir.
2. Yasalar gereği bir haftada 12 saate kadar fazla mesai yapılabilir.
3. Maaş ödemeleri ayda minimum 1 seferde yapılıyor.
4. Maaşların kanunen resmi gösterilmesi önemli.
5. Fazla mesai uygulamasında normal saat ücretinin %75'i kadardır.
6. İlk yıldan itibaren yıllık izin süresi minimum 12 işgünüdür. 5.yıldan itibaren bu süre 13 güne çıkmaktadır.

Haftalık Azami Çalışma Süresi

Yıllık Brüt Asgari Ücret

Yıllık Brüt Asgari Ücret (\$)

İçerik

1-Ülke Profili ve Makro Ekonomik Bakış

2-Sosyo-Ekonomik ve Demografik Yapı

3-Perakende Pazarına Genel Bakış

4-Dış Ticaret

5-İnsan Kaynakları Uygulamaları

6-Finansal Yapı ve Dinamikleri

Yasal Süreçler: Şirket Kurulumu

Önemli Hususlar

1. Tunus'da mevcut yatırımları teşvik mevzuatı madencilik, enerji, iç ticaret ve mali sektördeki yatırımlar dışında kalan tüm yatırımları kapsamaktadır. Bu mevzuata göre; sanayi ve hizmet sektöründe yapılacak yatırımlar için doğrudan Sanayi, Enerji ve KOBİ Bakanlığına bağlı Sanayi Geliştirme Ajansı'na (API) müracaat edilmesi gerekmektedir. Ancak bazı sektörler için ayrıca ilgili Bakanlıklardan izin alınması gerekmektedir.
2. Üretiminin tamamını ihraç etmek amacıyla kurulacak şirketlerde % 100 yabancı sermaye mümkün olmaktadır. Ancak, bazı alanlarda üretimin tamamını ihraç etmeyecek olan firmaların kuruluşunda sermayenin büyük çoğunluğunun yabancı ortak elinde bulundurulabilmesi için, sektörle ilgili kuruluş temsilcilerinin bir araya geldiği, Yüksek Yatırımlar Komisyonunun kararı gerekmektedir.
3. Doğrudan yabancı sermaye yatırımlarında: İmalat sanayi, turizm ve tamamı ihracata yönelik yatırım ve sanayi yatırımlarında sermayenin %100'ü herhangi bir izne tabi olmaksızın yabancılara ait olabilmektedir. Bazı iç piyasaya yönelik hizmetlerde yabancı sermayenin %50'yi geçmesi halinde özel izin alınması gerekmektedir. Tarım ve balıkçılık alanında sermayenin en fazla %66'sı yabancılara ait olabilmektedir.
4. Portföy yatırımlarında: Tunus'da yerleşik olmayan yabancılar Tunuslu firmalara ait hisselerin en fazla %49,99'unu alabilmektedir. Bu oranın üzerindeki talepler izne tabidir. Tunus sermaye piyasasındaki yabancı yatırımlarda faiz, pay dağıtımı ve sermaye kazançları vergiye tabi değildir.

Yasal Süreçler: Şirket Kurulumu

Önemli Hususlar

1. Tunus'da kurulması öngörülen şirket çeşitleri aşağıda sunulmaktadır:
 - Limited Şirket (SARL): en az 2 en fazla 50 ortakla kurulur, sermaye minimum 1000 TD olmak zorundadır, ayrıca tek kişilik limited şirket (SUARL) kurmak da mümkündür, ortaklar katkıları kadar sorumludur.
 - Sınırlı Sorumlu Şirket (SA): en az 7 ortakla kurulur, sermaye minimum 5000 TD olmak zorundadır, ortakları hisseleri kadar sorumludur. Ayrıca bir veya birden fazla aktif olmayan ortak ile aktif ortaklardan meydana gelen şirketler (SCA) de vardır, bu şirketlerin aktif olmayan ortakları sınırlı, aktif ortakları ise sınırsız sorumluluğa sahiptirler.
2. Şirket kurmada mali danışmanlar yardımcı olmaktadır Ayrıca, talep edilmesi halinde tüm prosedürün takibi için API de eleman tahsis etmektedir. API'ye yapılan müracaatlar doğrudan olabildiği gibi on-line'da yapılabilmektedir. Normal şartlarda 24 saat içinde şirket kurmanın mümkün olduğu ifade edilmekle birlikte işlemler bir kaç günü almaktadır.

Şirket Kuruluşu

Tunus da şirket kurma kolaylığı bakımından süreç, maliyet ve asgari sermaye bakımından bölge ülkelere ve OECD ülkelerine göre avantajlı konumdadır.

	Tunus	Bölge	OECD
Prosedürler	10	8	5
Süre (gün)	11	20	13
Maliyet (%Kişi başı GNI)	4.2	35	4.7
Min. Ser.(% Kişi başı gelir)	0.0	86.7	14.1

Vergi Mevzuatı

Kurumlar Vergisi	% 30
Katma Değer Vergisi	% 18
Gerçek Kişilerin Gelir Vergisi	% 35
Sosyal Güvenlik Vergisi	% 25,75

Muhasebe Standartları ve Uyulması Gereken Kurallar

1. Mali yıl 1 Ocak – 31 Aralık tarihleri arasındadır.
2. Şirketler; yıllık bilanço, kar ve zarar tablosu ve tanımlar için bir ek yayınlamak zorundadır.
3. Şirketlerin muhasebesi sertifikalı uzmanlar tarafından tutulmak zorundadır.